

PROGRAMES D'ASSIGNATURES
CURS 1992-1993

UNIVERSITAT DE BARCELONA
Divisió de Ciències Humanes i Socials
FACULTAT DE FILOSOFIA

INDEX

PLA NOU-PRIMER CICLE

Primer Quadrimestre

Antropologia Filosòfica 1 (Grups A1 i B1)	7
Antropologia Filosòfica 1 (Grup B2)	8
Ètica 1 (Grup A1)	9
Ètica 1 (Grup A2)	10
Ètica 1 (Grup B1)	11
Història de la Filosofia Antiga 1 (Grup A1)	12
Història de la Filosofia Antiga 1 (Grups A2 i B1)	14
Introducció a la Lògica 1 (Grups A1 i B1)	15
Filosofia del Llenguatge 1 (Grup A1)	16
Filosofia del Llenguatge 1 (Grup B1)	17
Teoria del Coneixement 1 (Grup A1)	18
Teoria del Coneixement 1 (Grup A2)	19
Teoria del Coneixement 1 (Grup B1)	20
Història de la Filosofia Moderna 1 (Grups A1 i B1)	21
Història de la Filosofia Medieval 1 (Grups A1 i B1)	22
Història de la Filosofia del Renaixement 1 (Grups A1 i B1)	23
Filosofia de la Naturalesa 1 (Grups A1 i B1)	24
Filosofia Social 1 (Grup A1)	25
Filosofia Social 1 (Grup B1)	26
Història de la Ciència 1 (Grups A1 i B1)	27
Filosofia de la Història 1 (Grups A1 i B1)	28
Lògica 1 (Grups A1 i B1)	29
Filosofia de la Cultura 1 (Grups A1 i B1)	30
Teories Ètiques 1 (Grup A1)	31
Teories Ètiques 1 (Grup B1)	32

Segon Quadrimestre

Antropologia Filosòfica 2 (Grups A1 i B1)	33
Antropologia Filosòfica 2 (Grup B2)	34
Ètica 2 (Grup A1)	35
Ètica 2 (Grup A2)	36
Ètica 2 (Grup B1)	37
Història de la Filosofia Antiga 2 (Grup A1)	38
Història de la Filosofia Antiga 2 (Grups A2 i B1)	40
Introducció a la Lògica 2 (Grups A1 i B1)	41
Filosofia del Llenguatge 2 (Grup A1)	42
Filosofia del Llenguatge 2 (Grup B1)	43
Teoria del Coneixement 2 (Grup A1)	44
Teoria del Coneixement 2 (Grup A2)	45
Teoria del Coneixement 2 (Grup B1)	46
Història de la Filosofia Moderna 2 (Grups A1 i B1)	47
Història de la Filosofia Medieval 2 (Grups A1 i B1)	48
Història de la Filosofia del Renaixement 2 (Grups A1 i B1)	49
Filosofia de la Naturalesa 2 (Grups A1 i B1)	50
Filosofia Social 2 (Grup A1)	51
Filosofia Social 2 (Grup B1)	52
Història de la Ciència 2 (Grups A1 i B1)	53
Filosofia de la Història 2 (Grups A1 i B1)	54
Lògica 2 (Grup A1 i B1)	55
Filosofia de la Cultura 2 (Grup A1)	56
Filosofia de la Cultura 2 (Grup B1)	57
Teories Ètiques 2 (Grup A1)	58
Teories Ètiques 2 (Grup B1)	59

Producció: PPU
Promociones y Publicaciones Universitarias, S.A.
Marqués de Campo Sagrado, 16
08015 Barcelona
Imprimeix: Poblagràfic, S.A.
D.L.: L-996-1992

PLA ANTIC - PRIMER CICLE

Hà de la Filosofia i Ciència Antiga (Grup A1)	vegeu pàg.	12	1	38
Hà de la Filosofia i Ciència Antiga (Grups A2 i B1)	vegeu pàg.	14	1	40
Hà de la Filosofia i Ciència Medieval (Grups A1 i B1)	vegeu pàg.	22	1	48
Hà de la Filosofia i Ciència s. XV-XVII (Grups A1 i B1)	vegeu pàg.	23	1	49
Lògica I (Grups A1 i B1)	vegeu pàg.	29	1	55
Sociologia (Grup A1)	vegeu pàg.	25	1	51
Sociologia (Grup B1)	vegeu pàg.	26	1	52
Filosofia de la Naturalesa (Grups A1 i B1)	vegeu pàg.	24	1	50
Antropologia (Grups A1 i B1)	vegeu pàg.	7	1	33
Antropologia (Grup B2)	vegeu pàg.	8	1	34
Fonaments biològics de la personalitat (Grups A1 i B1)	vegeu pàg.	30	1	56
Hà de la Filosofia i Ciència s. XVIII-XIX (Grups A1 i B1)	vegeu pàg.	21	1	47
Història de la Filosofia i Ciència s. XX (Grups A1 i B1)				60
Lògica II (Grup A1)				61
Lògica II (Grup B1)				62
Filosofia del Llenguatge (Grup A1)	vegeu pàg.	16	1	42
Filosofia del Llenguatge (Grup B1)	vegeu pàg.	17	1	43
Ètica 1 (Grup A1)	vegeu pàg.	9	1	35
Ètica 1 (Grup A2)	vegeu pàg.	10	1	36
Ètica 1 (Grup B1)	vegeu pàg.	11	1	37
Estètica (Grup A1)				63
Estètica (Grup B1)				64
Teoria del Coneixement (Grup A1)	vegeu pàg.	18	1	44
Teoria del Coneixement (Grup A2)	vegeu pàg.	19	1	45
Teoria del Coneixement (Grup B1)	vegeu pàg.	20	1	46
Ontologia (Grups A1 i B1)				65

PLA ANTIC - SEGON CICLE

Ètica, Política i Economia (Grup B1)				66
Estètica de la Lletgesa (Grup B1)				67
Societat, Política i Història (Grup B1)				68
Introducció a la Filosofia de Hegel (Grup A1)				69
La Comprensió de l'Acció (Grup A1)				70
Teologia Natural (Grup A1)				71
Algebres de Boole i Lògica (Grup B1)				72
Lògica Antiga i Medieval (Grup A1)				73
Ètica Contemporània (Grup A1)				74
Els Sentits de "Metafísica" (Grup B1)				75
Extensions de la Lògica de Primer Ordre (Grup A1)				76
Ètica i Justícia (Grup A1)				77
Ètica i Justícia (Grup B1)				78
Felicitat, Virtut i Caràcter Moral (Grup B1)				79
Ontologia i Coneixement a Kant (Grup A1)				80
La Metafísica Neoplatònica (Grup A1)				81
Ontologia Categòrica (Grup B1)				82
Qüestions de Bioètica (Grup A1)				83
La Metafísica en Plató i Aristòtil (Grup A1)				84
Grècia i la Modernitat (Grup A1)				85
La Teologia i Cosmologia d'Aristòtil i la seva discussió a la Baixa Edat Mitjana i al Renaixement (Grup A1)				86
La Consciència Tràgica de la Cultura Moderna (Grup B1)				87
El Nietzscheanisme Francès (Grups A1 i B1)				89
Filosofia i Hermenèutica (Grup B1)				90
Els Comentaris al "Liber de Causis" (Grup A1)				91
Lògica de la Descomposició (Grup A1)				92
Filosofia de la Ment (Grup A1)				93
Ordre i Equilibri a la Naturalesa (Grup A1)				94
El Teorema de Gödel (Grup B1)				95
Ètica i Política de Maquiavel a Nietzsche (Grup B1)				96

Antropologia Filosòfica 1

CODI: 1110001   CRÈDITS: 6   GRUP: A1 i B1
PERÍODE LECTIU: 1r quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, troncal, hores setmanals: 3 teòriques/ 1 pràctiques

Pla antic: Antropologia
CODI: 0005401   PART: primera   GRUP: A1 i B1

Llengua: català

Professor: Francesc Pereña Blasi

Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Temari

Introducció: El coneixement de l'home com a problema filosòfic.

Perspectiva històrica:

- a) El coneixement grec: el mite de Prometeu i la sofística.
- b) Antropologia grega: Plató, Aristòtil, Epicur.
- c) Un model modern: Descartes.
- d) L'antropologia com a crítica: Feuerbach i Marx.

Bibliografia bàsica

CASSIRER, E. *Antropología filosófica*. Mèxic: FCE, 1948.

DESCARTES, R. *Meditaciones metafísicas*. Madrid: Alfaguara, 1977.

FEUERBACH, L. *Manifestos antropològics*. Barcelona: Laia, 1984.

MARK, K. *Manuscrits econòmico-filosòfics*. Barcelona: Ed. 62, 1991.

MOREY, M. *El hombre como argumento*. Barcelona: Anthropos, 1987.

Sistema d'avaluació

Examen final.

NOTA: El sistema d'avaluació i el temari seran perfilats al començament del curs.

Antropologia Filosòfica 1

CODI: 1110001 CRÈDITS:6 GRUP: B2

PERÍODE LECTIU: 1r quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, troncal, hores setmanals: 3 teòriques/
1 pràctica

Pla antic: **Antropologia**
CODI: 0005401 PART: primera GRUP: B2

Llengua: castellà
Professor: Agustín González Gallego
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Temari

1. Estatut del discurs antropològic-filosòfic.
2. Objecte i mètode de l'antropologia filosòfica.
3. L'antropologia filosòfica i altres sabers sobre l'home.

Bibliografia bàsica

- CASSIRER, E. *Antropologia Filosòfica*. Mèxic: FCE.
- FEUERBACH, L. *La esencia del cristianismo*. Salamanca: Sígueme.
- FROMN, E. *E. Marx y su concepto del hombre*. Mèxic: FCE.
- GONZÁLEZ, A. *Antropología Filosófica*. Barcelona: Montesinos.
- GONZÁLEZ, A. *El orden de lo humano*. Barcelona: PPU.
- MOREY, M. *El hombre como argumento*. Barcelona: Anthropos.
- SCHELLER, M. *El puesto del hombre en el cosmos*. Buenos Aires: Losada.

Sistema d'avaluació

Comentari de text al mes de desembre i comentari de text al mes de febrer.

Ètica 1

CODI: 1110023 CRÈDITS:6 GRUP: A1
PERÍODE LECTIU: 1r quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, troncal, hores setmanals: 3 teòriques/ 1 pràctiques

Pla antic: **Ètica**
CODI: 0005611 PART: primera GRUP: A1

Llengua: castellà
Professor: Francisco López Frias
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

Constarà de dues parts:

A) Qüestions introductòries i relació amb d'altres ciències.
Tractarà de la naturalesa, mètodes, principis i característiques de l'obrar humà així com la relació de l'ètica amb el dret, la política, l'antropologia, la sociologia, l'economia i la religió.

B) L'experiència moral i l'objecte de l'ètica.
Inclou la vida i l'acció moral; el determinisme i la llibertat; el coneixement moral; l'objecte de la teoria ètica; el bé, el fi i la felicitat; la virtut i el valor; el deure i l'obligació; la llei moral i els drets humans.

Bibliografia bàsica

- ARANGUREN, J.L. *Ètica*. Madrid: Alianza, 1984.
- ARISTÒTIL. *Ètica a Nicomáco/Política*. Madrid: IEP, 1970.
- BERGER. *Un mundo sin hogar*. Modernización y conciencia. Santander: Sal Terrae, 1982.
- BRANDT, R.B. *Teoría ética*. Madrid: Alianza Universidad, 1982.
- FINANCE, J. *Ensayo sobre el obrar humano*. Madrid: Gredos, 1966.
- FRANKENA, W.K. *Ètica*. Mèxic: Uteha, 1965.
- KIEFFER, G.W. *Bioètica*. Madrid: Alhambra, 1983.
- LIPOVETSKY, G. *La era del vacío*. Barcelona: Anagrama, 1986.
- LOPEZ FRIAS, F. *Ètica y Política*. Barcelona: PPU, 1985.
- RAWLS, J. *Teoría de la justicia*. Madrid: FCE, 1979.
- SIMON, R. *Moral*. Barcelona: Herder, 1981.

Sistema d'avaluació

Examen final, treball de curs i participació en seminaris. Es valorarà la claredat conceptual i expositiva, el sentit filosòfic i el treball científic.

Ètica 1

CODI: 1110023 CRÈDITS: 6 GRUP: A2
PERÍODE LECTIU: 1r quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, troncal, hores setmanals: 3 teòriques/ 1 pràctiques

Pla antic: Ètica
CODI: 0005611 PART: primera GRUP: A2

Llengua: català
Professora: Margarita Mauri Alvarez
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

1. Introducció: definició, metodologia i relació de l'ètica amb d'altres ciències.
2. Les tres activitats de l'home.
3. El bé.
4. El fi.
5. La felicitat.
6. La llei moral.
7. La naturalesa humana.
8. Els actes humans.
9. La virtut.

Bibliografia bàsica

- ARANGUREN, J.L. *Ètica*. Madrid: Revista de Occidente, 1968.
FAGOTHEY, A. *Ètica*. Mèxic: Interamericana, 1973
FINANCE, J. *Éthique générale*. Roma: PU Grégorienne, 1967.
GONZÁLEZ BEDOYA, J. *Curso de ética*. Barcelona: Mitre, 1987.
PIEPER, A.M. *Ètica y moral*. Barcelona: Crítica, 1991.
RODRÍGUEZ LUNO, A. *Ètica*. Pamplona: EUNSA, 1972.
SIMON, R. *Moral*. Barcelona: Herder, 1982.

Sistema d'avaluació

Examen i treball.

Ètica 1

CODI: 1110023 CRÈDITS: 6 GRUP: B1
PERÍODE LECTIU: 1r quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, troncal, hores setmanals: 3 teòriques/ 1 pràctiques

Pla antic: Ètica
CODI: 0005611 PART: primera GRUP: B1

Llengua: català
Professor: Norbert Bilbeny García
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

El raonament moral

1. Singularitat de l'acció moral.
2. Elements de psicologia moral.
3. Fonamentació del raonament moral.
4. Especificitat del judici moral.

Bibliografia bàsica

Es donarà i comentarà a classe.

Sistema d'avaluació

Examen escrit.

Història de la Filosofia Antiga 1

CODI: 1110082   CRÈDITS: 6   GRUP: A1
PERIODE LECTIU: 1r quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, troncal; hores setmanals: 3 teòriques/ 1 pràctiques

Pla antic: Història de la Filosofia Antiga
CODI: 0005342   PART: primera   GRUP: A1

Llengua: castellà
Professor: Antonio Alegre Gorri
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura.

Temari

En aquest curs s'estudiarà el pensament pre-polític (el denominat pensament mític), el naixement de la polis i el naixement consegüent de la filosofia al voltant del tema de l'arkhé de la physis i l'inici de la gran cadena de l'ésser. S'estudiaran els pre-socràtics, amb especial atenció els pitagòrics, els jònics, Heràclit, Parmènides, atomistes, Empedòcles, Anaxàgores, la sofística i Sòcrates, amb referències intenses a la tragèdia àtica. Es treballarà amb fonts directes i s'ensenyarà a l'alumne a realitzar treballs d'investigació.

Bibliografia bàsica

1. FONTS:

- ARISTÒTIL. *Metafísica i De Anima*. Madrid: Gredos.
- DIÒGENES LAERCIO. "Epicuro" A: *Las vidas de los filósofos ilustres* (libro X). Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona, 1981.
- KIRK RAVEN. *Los filósofos presocráticos*. Madrid: Gredos, 1983.
- LUCRECIO. *De rerum natura*. Barcelona: Bosch, 1976.
- UNTERSTEINER. *Sofisti: Testimonianze e frammenti*. Nuova Italia, 1967.
- PLATÓ. Tots els Diàlegs. Edicions de Gredos, IEC, Bernat Metge.

2. BIBLIOGRAFIA SECUNDÀRIA:

- ALEGRE GORRI, A. *Estudios sobre los presocráticos*. Barcelona: Anthropos, 1985.
- ALEGRE GORRI, A. *La sofística y Sócrates*. Barcelona: Montesinos, 1987.
- id. *Historia de la Filosofía antigua*. Barcelona: Anthropos, 1988.
- AMSTRONG, A.H. *Introducción a la Filosofía antigua*. Buenos Aires: EUDEBA, 1983.
- JAEGER, W. *Paideia*. Mèxic: FCE, 1981.
- LONG, A. *La filosofía helenística*. Madrid: Revista de Occidente, 1945.
- PLOTINO. *Enéadas*. Madrid: Gredos, 2 vol. 1982 i 1985.
- REALE, G. *Introducción a Aristóteles*. Barcelona: Herder 1985.
- VV.AA. *Los filósofos y sus filosofías*. Barcelona: Vicens Vives, 1976, vol I.

Sistema d'avaluació

Examen final escrit

Història de la Filosofia Antiga 1

CODI: 1110082 CRÈDITS: 6 GRUP: A2 i B1
PERÍODE LECTIU: 1r quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, troncal, hores setmanals: 3 teòriques/ 1 pràctiques/ 1 despatx

Pla antic: Història de la Filosofia antiga
CODI: 0005342 PART: primera GRUP: A2 i B1

Llengua: castellà
Professora: Isabel Méndez Lloret
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura.

Temari

Des del pensament pre-polític a Plató, analitzant la naixença de la *polis* i el pensament mític, l'obra d'Homer i Hesíode, la filosofia jònica i itàlica, l'escola sofística i el socratism i la dimensió política del pensament de Plató, mitjançant la lectura directa de les fonts. Les classes teòriques, en què s'estudiaran els autors principals, es complementen amb les pràctiques, en les quals es treballarà directament sobre les fonts d'autors menors del període.

Bibliografia bàsica

1. FONTS:

DIÓGENES LAERCIO. *Vidas de filòsofos*. 2 vol. Barcelona: Iberia, 1962.

KIRK, RAVEN, SCHOFIELD. *Los filòsofos presocràtics*. Madrid: Gredos, 1987.

La Bibliografia secundària es donarà a classe.

Sistema d'avaluació

Examen final que constarà de dues parts: l'avaluació del treball de classe i l'avaluació del treball personal que consistirà en el comentari, fet a manera de treball, d'un dels textos emprats a les classes pràctiques.

Introducció a la Lògica 1

CODI: 1110045 CRÈDITS: 7,5 GRUP: A1 i B1
PERÍODE LECTIU: 1r quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, troncal, hores setmanals: 3 teòriques/ 1 pràctiques/ 1 despatx

Llengua: castellà
Professor: Ramon Jansana Ferrer (A1) i Enrique Casanovas Ruiz-Fornells (B1)
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència

Temari

El curs té dues parts. A la primera, s'exposa el fragment més bàsic de la lògica clàssica: la lògica d'enunciats. A la segona s'introdueix l'àlgebra elemental de conjunts i les aplicacions a la lògica.

Bibliografia bàsica

DEANO, A. *Introducción a la lógica formal*. Madrid: Alianza Universidad, 1978.

GAMUT, L.T.F. *Introduction to logic* (vol. I de *Logic, Language and Meaning*). The University of Chicago Press, 1991.

LIPSCHUTZ, S. *Teoría de conjuntos y temas afines*. Serie Schaum. Ed. Mc. Graw-Hill.

Sistema d'avaluació

Examen final i exercicis durant el curs.

Filosofia del Llenguatge 1

CODI: 1110060 CRÈDITS: 6 GRUP: A1
PERÍODE LECTIU: 1r quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, troncal, hores setmanals: 3 teòriques/ 1 despatx

Pla antic: **Filosofia del llenguatge**
CODI: 0005600 PART: primera GRUP: A1

Llengua: castellà
Professor: Manuel García-Carpintero Sánchez-Miguel
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència

Temari

1. El llenguatge i el pensament a la filosofia tradicional. L'*Essay III* de Locke.
2. Wittgenstein sobre seguir una regla i llenguatges privats.
3. La indeterminació de la traducció radical segons Quine.
4. El programa reduccionista de Grice.
5. L'objecte d'estudi de les teories lingüístiques segons Chomsky.

Bibliografia bàsica

CHOMSKY, N. *Aspectos de la teoría sintáctica*. Aguilar.

id. *El conocimiento del lenguaje*. Alianza.

FREGE, G. *Escritos sobre semántica*. Ariel.

QUINE, W.V.O. *Palabra y objeto*. Labor.

RUSSELL, B. *Lógica i conocimiento*. Tecnos.

id. *Introducción a la filosofía matemática*. Paidós.

id. *Investigación sobre el significado y la verdad*. Ariel.

VALDÉS, L.M. *La búsqueda del significado*. Tecnos.

WITTGENSTEIN, L. *Investigaciones filosóficas*. Crítica.

Sistema d'avaluació

Assajos breus de temes proposats i examen final.

Filosofia del Llenguatge 1

CODI: 1110060 CRÈDITS: 6 GRUP: B1
PERÍODE LECTIU: 1r quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, troncal, hores setmanals: 3 teòriques/ 1 despatx

Pla Antic: **Filosofia del Llenguatge**
CODI: 0005600 PART: primera GRUP: B1

Llengua: català
Professor: Ramon Cirera Duocastella
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència

Temari

El curs vol proporcionar a l'alumne una introducció a la filosofia analítica contemporània. Això es farà mitjançant la lectura de textos i l'anàlisi de l'obra de Frege. El curs tractarà exclusivament aspectes teòrics. Així doncs, la dimensió estètica del llenguatge no serà considerada. Es pressuposarà que l'alumne ha passat amb aprofitament pels cursos que prèviament han tractat sobre temes lògics, epistemològics i metafísics. En concret, i sobretot, les Històries de la Filosofia Grega i Medieval i la Lògica I són, òbviament, indispensables per a la comprensió completa de l'assignatura. A fi d'evitar problemes ulteriors, s'aconsella insistentment als alumnes que no hagin cursat les assignatures esmentades que parlin amb el professor abans de formalitzar la matrícula per poder considerar els suplementos necessaris.

Bibliografia bàsica

ACERO. *Filosofía y análisis del lenguaje*. Cincel.

HOSPERS. *Introducción al análisis filosófico*. Alianza.

FREGE. *Estudios sobre semántica*. Ariel (també ORBIS)

FREGE. *Los fundamentos de la Aritmética*. Laia.

Sistema d'avaluació

Un examen a final del quadrimestre.

Teoria del Coneixement 1

CODI: 1110126 CRÈDITS:6 GRUP: A1
PERÍODE LECTIU: 1r quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, troncal, hores setmanals: 3 teòriques/ 1 despatx

Pla antic: Teoria del Coneixement
CODI: 0005633 PART: primera GRUP: A1

Llengua: castellà
Professor: José Luis Arce Carrascoso
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

Ontologia del coneixement:

1. Plantejament general de la filosofia del coneixement.
2. El problema del coneixement i la seva dimensió antropològica.
3. Coneixement, consciència i subjectivitat.
4. *A priori* i objectivitat.

AVIS: Donades les característiques de l'assignatura, es recomana cursar-la el segon any de la carrera.

Bibliografia bàsica

- ARCE, J.L. *Hombre, conocimiento y sociedad*. Barcelona: 1988.
BLASCO, J.L. *Significado y experiencia*. Barcelona: 1984.
RABADE, S. *Estructura del saber humano*. Madrid: 1969.
PAP, A. *La teoría analítica del conocimiento*. Madrid: 1984.

Sistema d'avaluació

Examen.

Teoria del Coneixement 1

CODI: 1110126 CRÈDITS:6 GRUP: A2
PERÍODE LECTIU: 1r quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, troncal, hores setmanals: 3 teòriques/ 1 despatx

Pla antic: Teoria del Coneixement
CODI: 0005633 PART: segona GRUP: A2

Llengua: castellà
Professor: José Manuel García de la Mora
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

Fenomenologia i ontologia del coneixement.

1. Posició històrica i plantejaments generals de la teoria del coneixement.
2. Nocions principals i fonamentació del saber humà.
3. *A priori* i *a posteriori*. Experiència, consciència, anàlisi i síntesi.
4. Coneixement i llenguatge.

Avis important: Es recomana cursar aquesta assignatura el segon any de carrera.

Bibliografia bàsica

- ARCE, J.L. *Hombre, conocimiento y sociedad*. Barcelona: 1988.
CASSIRER, E. *El problema del conocimiento*. 4 vols. Mèxic: 1948-57.
HARTMANN, N. *Metafísica del conocimiento*. 2 vols. Madrid: 1957.
HESSEN, H. *Teoría del conocimiento*. Buenos Aires: 1951.
RABADE, S. *La estructura del conocer humano*. Madrid: 1969.
VRIES, J. de. *Pensar y ser*. Madrid. 1953.

Sistema d'avaluació

Un treball de curs i examen.

Teoria del Coneixement 1

CODI: 1110126 CRÈDITS: 6 GRUP: B1
PERÍODE LECTIU: 1r quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, troncal, hores setmanals: 3 teòriques/ 1 despatx

Pla Antic: Teoria del coneixement
CODI: 0005633 PART: primera GRUP: B1

Llengua: català
Professor: Jordi Sales Coderch
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

Temes platònics. Lectura del *Menó*.

1. Ensenyaments, dialèctica i *areté*.
2. La refutació (*elenchos*) i la qüestió què és x?
3. L'exemple geomètric.
4. La reminiscència.
5. La paradoxa del *Menó*.
6. *Doxa* i *epistème*.

AVÍS IMPORTANT: Donades les característiques de l'assignatura, es recomana fer-la el segon any de la carrera.

Bibliografia bàsica

- CANTO-SPEBER, M. *Les paradoxes de la connaissance. Essais sur le Ménon de Platon*. París: Odile Jacob, 1991.
- GARIN, E. *Descartes*. Barcelona: Crítica, 1989.
- GRIMALDI, N./MARION, J.L. *Le discours et sa méthode*. París: PUF, 1987.
- RODIS-LEWIS, G. *Platón y la búsqueda del ser*. Madrid: EDAF, 1977.
- SALES, J. *Coneixement i situació*. Barcelona: PPU, 1990.

Sistema d'avaluació

Comentaris de textos i/o examen final.

Història de la Filosofia Moderna 1

CODI: 1110104 CRÈDITS: 7,5 GRUP: A1 i B1
PERÍODE LECTIU: 1r quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, troncal, hores setmanals: 3 teòriques/ 1 pràctiques/ 1 despatx

Pla Antic: Història de la Filosofia i de la Ciència dels segles XVIII-XIX
CODI: 0005374 PART: primera GRUP: A1 i B1

Llengua: català
Professor: Salvi Turró Tomàs
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Temari

En aquest primer quadrimestre es tractarà de la filosofia dels segles XVII i XVIII i se centrarà el desenvolupament del programa especialment en els autors que s'esmenten continuació:

1. Descartes.
2. El postcartesianisme a Anglaterra.
3. El postcartesianisme al continent: Spinoza, Leibiz.
4. La il·lustració: Hume.
5. Kant.

Bibliografia bàsica

Ja que les fonts i la bibliografia secundària fonamental s'anirà lliurant i comentant a classe al llarg del curs, i deixant de banda les històries generals de filosofia, donem a continuació algunes obres específiques que poden ajudar, tant per a una visió global del període com per a un primer apropament als autors:

- CASSIRER, E. *Filosofía de la Ilustración*. Mèxic: FCE, 1972.
- id. *El problema del conocimiento en la filosofía y ciencia modernas*. Mèxic: FCE, 1979, vol. I i II
- FISCHER, K. *Geschichte der neuern Philosophie*. Nendeln-Liechtenstein: Klaus Reprint, 1973, vol. I, II, III, IV, V i X.
- HAZARD, P. *El pensamiento europeo en el s. XVIII*. Madrid: Guadarrama, 1958.
- HAZARD, P. *La crisis de la conciencia europea*. Madrid: Alianza Univer., 1983.
- HEIMSOETH, H. *La metafísica moderna*. Madrid: Revista de Occidente, 1966.
- MORRIS, C.R. *Locke, Berkeley, Hume*. Oxford University Press, 1937.
- RODIS-LEWIS, G. *Descartes et le rationalisme*. París: PUF, 1971.

Sistema d'avaluació

L'alumne haurà d'efectuar una prova al final del quadrimestre. La nota corresponent podrà ser matisada, no obstant això, per la participació a les classes pràctiques o pel lliurament d'algun treball voluntari.

Història de la Filosofia Medieval 1

CODI: 1110303 CRÈDITS: 6 GRUP: A1 i B1
PERÍODE LECTIU: 1r quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, optativa, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctica /1 despatx

Pla antic: Història de la Filosofia i de la Ciència Medieval

CODI: 0005353 PART: primera GRUP: A1 i B1

Llengua: català

Professor: Francesc Fortuny Bonet

Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Temari

Convencionalment s'estudia la filosofia escrita en llatí des de M.T. Ciceró (segle I aC) fins al 1350. Una perspectiva tan dilatada invita a valorar especialment la dimensió històrica de la filosofia, la problemàtica de la producció historiogràfica i la seva aplicació. Per a aquestes reflexions, els manuals (que cal llegir com a preparació del curs) proporcionen ensems l'horitzó i el programa de l'assignatura.

A classe es llegiran i comentaran, amb la participació de tothom, textos rellevants de Ciceró, l'emperador Julià, Agustí d'Hipona, J. Escot Eriúgena, Jonàs d'Orleans, Roscellin, Anselm de Canterbury, Pere Abelard, Joan de Salisbury, Averrois llatí, Siger de Brabant, Tomàs d'Aquino, Guillem d'Occam, Joan Buridà.

En aquest primer quadrimestre s'estudiarà només el període comprès entre els segles I aC. i IX dC.

Bibliografia bàsica

BORWN, P. *Agustín de Hipona*. Madrid: Revista de Occidente, 1970

DE ANDRES, T. *El nominalismo de G. De Ockham como filosofía del lenguaje*. Madrid: Gredos, 1969.

JOLIVET, J. *Arts du langage et théologie chez Abélard*. Jean Vrin, 1869.

LONG, A.A. *La filosofía helenística*. Madrid: Revista de Occidente, 1975.

VAN STEENBERGHEN, F. *La philosophie au XIIIe siècle*. Editions du Université de Louvain, 1966 (2).

W.A.A. *Jean Scot Erigène et la Histoire de la Philosophie*. Editions du CNRS,

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Filosofia del Renaixement 1

CODI: 1110325 CRÈDITS: 6 GRUP: A1 i B1
PERÍODE LECTIU: 1r quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, optativa, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctiques/ 1 despatx

Pla antic: Història de la Filosofia i de la ciència dels segles XV-XVII

CODI: 0005364 PART: primera GRUP: A1 i B1

Llengua: català

Professora: Rosa Rius Gatell

Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Temari

La filosofia en el segle XV

1. La revolució cultural de l'humanisme: De Petrarca a Valla.
2. La restauració del platonisme: Marsilio Ficino i Giovanni Pico.
3. L'aristotelisme de Pomponazzi. Maquivel.

Bibliografia bàsica

GARIN, E. *El zodíaco de la vida*. Barcelona: Península, 1981.

GRANADA, M.A. *Cosmología, religión y política en el Renacimiento*. Barcelona: Anthropos, 1987.

KRISTELLER, P.O. *El pensamiento renacentista y sus fuentes*. Mèxic: FCE, 1983.

YATES, F.A. *Giordano Bruno y la tradición hermética*. Barcelona: Ariel, 1982.

Les obres dels autors estudiats es donaran a l'inici del curs. La bibliografia ulterior secundària s'indicarà en el moment oportú.

Sistema d'avaluació

Examen final escrit.

Filosofia de la Naturalesa 1

CODI: 1.110384 CRÈDITS:6 GRUP: A1 i B1
PERÍODE LECTIU: 1r quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, optativa, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctiques/ 1 despatx

Pla antic: **Filosofia de la Naturalesa**
CODI: 0005390 PART: primera GRUP: A1 i B1

Llengua: castellà
Professor: Antoni Prevosti Monclús (A1) i Josep M. Petit Sullà (B1)
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

1. Introducció a la filosofia de la naturalesa.
El seu lloc a la filosofia. Filosofia natural, ciències naturals, ciència matemàtica de la natura. Principis i objecte de la filosofia de la naturalesa.

2. Els principis de la naturalesa.
Monismes i pluralismes grecs. L'atomisme. El mecanicisme El dinamisme. L'hilemorfisme.

Bibliografia bàsica

- ARISTÒTIL. *Física*. Paris: Ed. bilingüe de Belles Lettres, 1973.
- ARTIGAS-SANGUINETTI. *Filosofia de la Naturaleza*. Pamplona: EUNSA, 1980.
- BOHME, G. *Klassiker der Naturphilosophie*. Munich: Beck, 1989.
- DESCARTES. *Oeuvres philosophiques*. 3 vol. (ed. Alquié). Paris: Garnier, 1963
- KANT. *Crítica del juicio*. Madrid: V. Suárez. 1914.
- MARITAIN. *Filosofia de la Naturaleza*. Buenos Aires: Club de Lectores, 1980.
- MAY, E. *Filosofia natural*. Mèxic: FCE, 1975.
- PETIT-PREVOSTI. *Filosofia de la Naturaleza*. Barcelona: PPU, 1992.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia Social 1

CODI: 1110281 CRÈDITS:6 GRUP: A1

PERÍODE LECTIU: 1r quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, optativa, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctiques/ 1 despatx

Pla antic: **Sociologia**
CODI: 0005386 PART: primera GRUP: A1

Llengua: castellà
Professor: Josep Maria Alsina Roca
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

S'estudiaran els autors principals que han anat configurant el pensament social. L'objectiu és aclarir les qüestions plantejades sobre el caràcter científic de la sociologia i la seva relació amb la filosofia social.

Plantejament històric: de la filosofia política a la sociologia.

1. La filosofia política com a filosofia moral: Aristòtil.
2. La reflexió històrica: Sant Agustí.
3. L'autonomia de la política: Maquiavel.
4. El contractualisme: Hobbes i Rousseau.
5. La sociologia fundacional: Comte, Marx i Spencer.
6. La sociologia acadèmica: Durkheim, Max Weber, Simmel i Pareto.
7. Corrents sociològics actuals.

Bibliografia bàsica

- ARON, R. *Las etapas del pensamiento sociológico*. Buenos Aires: Siglo XXI, 1970.
- NISBET, R. *La formación del pensamiento sociológico*. Buenos Aires: Amorrortu, 1976.
- SABINE, G. *Historia de la teoría política*. Mèxic: FCE, 1983

Sistema d'avaluació

Es farà un examen al final del curs. S'exigirà un treball monogràfic sobre un autor del programa. Es valorarà la participació en els seminaris.

Filosofia Social 1

CODI: 1110281 CRÈDITS: 6 GRUP: B1

PERÍODE LECTIU: 1r quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, optativa, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctiques/ 1 despatx

Pla antic: **Sociologia**
Codi: 0005386 PART: primera GRUP: B1

Llengua: castellà
Professor: Josep Maria Esquirol Calaf
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

I. Part introductòria.

1. Sentit de la reflexió filosòfica sobre la societat.
2. La dimensió socio-política de l'existència humana.

II. Part històrica.

S'abordaran els grans temes de la filosofia social (poder polític i legitimitat; canvi social i revolució, ...) a partir dels autors més rellevants del pensament socio-polític: de Plató i Aristòtil, passant per Hobbes i Rousseau, fins a Hegel, Marx, Comte i Max Weber, entre d'altres.

Bibliografia bàsica

A més dels textos dels clàssics que s'indicaran al començament del curs, es recomana:

ARON, R. *Las etapas del pensamiento sociológico*. Buenos Aires: Siglo XXI, 1970.

SABINE, G. *Historia de la teoría política*. Mèxic: FCE, 1983

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Ciència 1

CODI: 1110362 CRÈDITS: 6 GRUP: A1 i B1

PERÍODE LECTIU: 1r quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, optativa, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctiques/ 1 despatx

Llengua: castellà

Professor: Antoni Beltrán Marí (A1) i José Romo Feitó (B1)

Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència

Temari

L'objectiu de l'assignatura és oferir una primera panoràmica de la història del pensament científic des dels orígens fins a Galileu i Harvey. Els punts central d'interès seran dos. D'una part, el desenvolupament de la física (teoria del moviment), l'astronomia i la cosmologia. La cosmologia aristotèlica, l'astronomia copernicana i l'inici de la revolució Científica de Copèrnic, Kepler, i Galileu ocuparan el lloc central d'aquest primer apartat. En segon lloc, alguns temes centrals de les ciències de la vida, com els plantejaments del problema vida-matèria a Grècia, el tema de la generació fins al s. XVII i el descobriment de la circulació de la sang per Harvey, constituïran l'altre àmbit de la nostra assignatura.

Bibliografia bàsica

Al començament del quadrimestre es comentarà la bibliografia i es repartirà una llista de les lectures requerides.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia de la Història 1

CODI: 1110406

CRÈDITS: 6

GRUP: A1 i B1

PERÍODE LECTIU: 1r quadrimestre

Assignatura 1r cicle, optativa, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctiques/ 1 despatx

Llengua: castellà

Professors: Manuel Cruz Rodríguez (A1) i Josefina Birulés Bertrán (A2)

Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Temari

1. Genealogia del discurs històric.

1.1 La història de la naturalesa i la història dels homes.

1.2 De la/les crònica/ques a la història.

1.3 El doble sentit de la paraula històrica.

1.4 Per què interessa la història als filòsofs.

2. Ontologia de la història: individus i col·lectivitats.

2.1 El subjecte de la història: l'home com a protagonista del procés històric.

2.2 El lloc de les intencions a la història.

2.3 Què és inevitable i què és necessari a la història.

Bibliografia bàsica

COLLINGWOOD, R.G. *Idea de la història*. Mèxic: FCE, 1982.

CRUZ, M. *Filosofia de la historia*. Barcelona: Paidós, 1991.

HELLER, A. *Teoría de la historia*. Barcelona: Fontamara, 1982.

TOPOLSKY, J. *Metodología de la historia*. Madrid: Cátedra, 1982.

Altres textos d'interès:

BERLIN, I. "La inevitabilidad histórica". A: *Cuatro ensayos sobre la libertad*. Madrid: Alianza, 1984.

DANTO, A.C. *Historia y narración*. Barcelona: Paidós, 1989.

LE GOFF, J. *Pensar la historia. Modernidad, presente, progreso*. Barcelona: Paidós, 1991.

RICOEUR, P. *Tiempo y narración*. Madrid: Cristiandad, 1987, vol. I.

VEYNE, P. *Cómo se escribe la historia*. Madrid: Alianza, 1984.

WILKINS, B.T. *¿Tiene la historia algun sentido?*. Mèxic: FCE, 1983.

Sistema d'avaluació

Examen a final de semestre.

Lògica 1

CODI: 1110340

CRÈDITS: 6

GRUP: A1 i B1

PERÍODE LECTIU: 1r quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, optativa, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctiques/ 1 despatx.

Pla antic: Lògica I

CODI: 0005375

PART: primera

GRUP: A1 i B1

Llengua: castellà

Professors: Calixto Badesa Cortés (A1) i Ignasi Jané Palau (B1)

Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència.

Temari

Aquest curs, juntament amb la seva continuació natural, Lògica 2, pretén oferir una sòlida introducció a la lògica de primer ordre, útil per als alumnes que tenen intenció de seguir-ne l'estudi en cursos posteriors, però també és suficientment completa per a ser profitosa als estudiants que decideixen no estudiar més lògica pròpiament dita.

El tema central el constitueixen les nocions conjuntives necessàries per a garantir un tractament adequat de les entitats abstractes que ens faran falta posteriorment (com ara llenguatges i estructures).

Bibliografia bàsica

MATES, B. *Lógica matemática elemental*. Madrid: Tecnos, 1970.

TARSKI, A. *Introducción a la lógica*. Madrid: Espasa Calpe, 1951

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia de la Cultura 1

CODI: 1110244 CRÈDITS: 6 GRUP: A1 i B1
PERÍODE LECTIU: 1r quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, optativa, hores setmanals: 3 teòriques/ 1 pràctiques/ 1 despatx

Pla antic: Fonaments Biològics de la Personalitat
CODI: 0005412 PART: primera GRUP: A1 i B1

Llengua: català
Professor: Albert Bidon-Chanal Gelonch
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Temari

El curs pretén fer la reconstrucció històrica del desenvolupament dels coneixements elaborats en el si de les ciències naturals, des del pensament de la il.lustració fins al present, i dels diferents conceptes d'"hòme" elaborats en cada una d'aquestes èpoques històriques.

- Mecanicisme i ciències naturals.
- El segle XIX i el naixement de la Biologia:
  - . el concepte d'organització
  - . la teoria cel.lular.
  - . la teoria evolutiva.
- La biologia molecular i la teoria sintètica de l'evolució: el reduccionisme del segle XX.

Bibliografia bàsica

BACHELARD, G. *La formación del espíritu científico*. Buenos Aires: siglo XXI, 1972.

BAUMER, F.L. *Modern european thought: continuity and change in ideas, 1600-1900*. Londres: Collier, 1977

JACOB, F. *La logique du vivant*. París: Gallimard, 1970

Sistema d'avaluació

Examen final sobre el temari desenvolupat.

Teories Ètiques 1

CODI: 1110266 CRÈDITS: 6 GRUP: A1
PERÍODE LECTIU: 1r quadrimestres

Assignatura: 1r cicle, optativa, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctiques/ 1 despatx

Llengua: català
Professora: Margarita Boladeras Cucurella
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

1. Plató: El bé i la justícia.
2. Aristòtil: La vida bona. La felicitat.
3. Kant: Raó pràctica.
4. Hegel: Moralitat i eticitat.
5. J. Stuart Mill: L'utilitarisme.

Bibliografia bàsica

ARISTÒTIL. *Ètica nicomáquea. Ètica eudèmia*. Madrid: Gredos, 1986.

HABERMAS, J. *Conciencia moral y acción comunicativa*. Barcelona: Península, 1985.

HARE, R.M. *El lenguaje de la moral*. Mèxic: Instituto de Investigaciones filosóficas de la Universidad Nacional Autónoma, 1975.

HEGEL. *Principios de la Filosofía del Derecho*. Buenos Aires: Sudamericana, 1975.

PLATO. *República. vol. IV de Diálogos*. Madrid: Gredos, 1986.

STUART MILL, J. *El utilitarismo*. Madrid: Aguilar, 1955.

id. *De la libertad. Del gobierno representativo. De la esclavitud femenina*. Madrid: Tecnos, 1965.

Sistema d'avaluació

1. Un treball individual de l'alumne sobre algunes de les qüestions estudiades.
2. Dos comentaris de text a final de curs.

Teories Ètiques 1

CODI: 1110266 CRÈDITS: 6 GRUP: B1
PERÍODE LECTIU: 1r quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, optativa, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctiques/ 1 despatx

Llengua: castellà
Professor: Andrés Sánchez Pascual
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

El curs té com a objectiu bàsic mostrar les diverses fonamentacions que ha tingut la teoria ètica a la història. En el primer quadrimestre ens centrarem en les ètiques de fonamentació naturalista"

Bibliografia bàsica

La bibliografia bàsica és, sens dubte, el conjunt de les obres clàssiques de la teoria ètica (Aristòtil, estoics, epicurs, Hume, Spinoza, Kant, etc.). No obstant això, a l'inici de cada apartat es donarà una bibliografia més especialitzada.

Sistema d'avaluació

Un treball i examen final.

Antropologia Filosòfica 2

CODI: 1110012 CRÈDITS: 6 GRUP: A1 i B1
PERÍODE LECTIU: 2n quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, troncal, hores setmanals: 3 teòriques/ 1 pràctiques

Pla antic: Antropologia
CODI: 0005401 PART: segona GRUP: A1 i B1

Llengua: català
Professor: Francesc Pereña Blasi
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Temari

Antropologia filosòfica contemporània.

- a) La crítica de la cultura a Nietzsche.
- b) Fenomenologia i antropologia: Husserl, Scheler.
- c) L'anàlisi de l'existència de Heidegger.
- d) L'animal simbòlic de Cassirer.
- e) El col·loqui de Davos (1929): Heidegger *versus* Cassirer.
- f) Humanisme i metafísica en el segon Heidegger.

Bibliografia bàsica

- CASSIRER, E. *Filosofía de las formas simbólicas*. Mèxic: FCE, 1976.
- HEIDEGGER, M. *El ser y el tiempo*. Madrid: FCE, 1987.
- id. *Kant y el problema de la metafísica*. Mèxic: FCE, 1986.
- id. *Fites*. Barcelona: Laia, 1989.
- HUSSERL, E. *Ideas relativas a una fenomenología pura y una filosofía fenomenológica*. Mèxic: FCE, 1962.
- NIETZSCHE, F. *Genealogía de la moral*. Barcelona: Laia.

Sistema d'avaluació

Examen final.

NOTA: El sistema d'avaluació i el temari seran perfilats al començament del curs.

Antropologia Filosòfica 2

CODI: 1110012 CRÈDITS: 6 GRUP: B2

PERÍODE LECTIU: 2n quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, troncal, hores setmanals: 3 teòriques/
1 pràctica

Pla antic: Antropologia
CODI: 0005401 PART: segona GRUP: B2

Llengua: castellà
Professor: Agustín González Gallego
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la
Cultura

Temari

1. Funcions de l'antropologia filosòfica.
2. Antropologia filosòfica contemporània.

Bibliografia bàsica

- CASSIRER, E. *Antropología Filosófica*. Mèxic: FCE.
- FEUERBACH, L. *La esencia del cristianismo*. Salamanca: Sígueme.
- FROMM, E. *E. Marx y su concepto del hombre*. Mèxic: FCE.
- GONZÁLEZ, A. *Antropología Filosófica*. Barcelona: Montesinos.
- GONZÁLEZ, A. *El orden de lo humano*. Barcelona: PPU.
- MOREY, M. *El hombre como argumento*. Barcelona: Anthropos.
- SCHELLER, M. *El puesto del hombre en el cosmos*. Buenos Aires: Losada.

Sistema d'avaluació

Comentari de text al mes d'abril i comentari de text al mes de juny.

Ètica 2

CODI: 1110034 CRÈDITS: 6 GRUP: A1
PERÍODE LECTIU: 2n quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, troncal, hores setmanals: 3 teòriques/
1 pràctiques

Pla antic: Ètica
CODI: 0005611 PART: segona GRUP: A1

Llengua: castellà
Professor: Francisco López Frías
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

Teories ètiques (evolució històrica)

Exposició de les teories ètiques principals des dels grecs i que tindrà com a objectiu que l'alumne adquireixi el coneixement suficient dels grans corrents de la filosofia moral.

Abans de començar el curs es facilitarà el programa detallat de l'assignatura.

Bibliografia bàsica

- ARISTÒTIL. *Ètica a Nicomáco/Política*. Madrid: IEP, 1970.
- BERGER. *Un mundo sin hogar. Modernización y conciencia*. Santander: Sal Terrae, 1982.
- DURKHEIM, E. *Las reglas del método sociológico*. Madrid: Morata, 1974.
- FASSO, G. *Historia de la Filosofía del Derecho*. 3 vol. Madrid: Pirámide, 1982.
- HUDSON, W.D. *La filosofía moral contemporánea*. Madrid: Alianza Universidad, 1974.
- KIEFFER, G.H. *Bioética*. Madrid: Alhambra, 1983.
- LIPOVETSKY, G. *La era del vacío*. Barcelona: Anagrama, 1986.
- MACINTYRE, A. *Historia de la ética*. Barcelona: Paidós, 1982.
- MARITAIN, J. *Filosofía moral*. Madrid: Morata, 1966.
- RODRIGUEZ ADRADOS, F. *La democracia ateniense*. Madrid: Alianza Universidad, 1975.
- VALLESPÍN, F. *Nuevas teorías del contrato social: J.Rawls, R.Nozich, J.Buchanan*. Alianza Universidad, 1985.

Sistema d'avaluació

Examen final, treball de curs i participació en seminaris. Es valorarà la claredat conceptual i expositiva, el sentit filosòfic i el treball científics.

Ètica 2

CODI: 1110034 CRÈDITS: 6 GRUP: A2
PERÍODE LECTIU: 2n quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, troncal, hores setmanals: 3 teòriques/ 1 pràctiques

Pla antic: Ètica
CODI: 0005611 PART: segona GRUP: A2

Llengua: català
Professor: Margarita Mauri Alvarez
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

1. L'estoïcisme.
2. L'epicureisme.
3. L'ètica de Kant.
4. L'ètica de Scheler.
5. L'ètica actual.
  - 5.1 L'intuïcionisme.
  - 5.2 L'emotivisme.
  - 5.3 El prescriptivisme.
  - 5.4 L'ètica dialògica.
  - 5.5 El neoaristotel·lisme.

Bibliografia bàsica

MACINTYRE, A. *Història de l'ètica*. Barcelona: Paidós, 1988.

Sistema d'avaluació

Examen i treball.

Ètica 2

CODI: 1110034 CRÈDITS: 6 GRUP: B1
PERÍODE LECTIU: 2n quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, troncal, hores setmanals: 3 teòriques/ 1 pràctiques

Pla antic: Ètica
CODI: 0005611 PART: segona GRUP: B1

Llengua: català
Professor: Norbert Bilbeny Garcia
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

Obligar-se en un sentit ètic

1. L'obligatorietat moral.
2. Autonomia i heteronomia.
3. El bo moral i les seves concepcions.
4. Llibertat i valors ètics.

Bibliografia bàsica

Es donarà i comentarà a classe.

Sistema d'avaluació

Examen escrit.

Història de la filosofia Antiga 2

CODI: 1110093   CRÈDITS: 6   GRUP: A1
PERÍODE LECTIU: 2n quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, troncal, hores setmanals: 3 teòriques/ 1 pràctiques

Pla antic: Història de la Filosofia Antiga
CODI: 0005342   PART: segona   GRUP: A1

Llengua: castellà

Professor: Antonio Alegre Gorri

Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura.

Temari

En aquest curs s'estudiarà l'apogeu de la filosofia de l'ésser, és a dir, Plató i Aristòtil en totes les seves complexes i àmplies dimensions. Donada la importància, intensió i extensió d'aquests autors, el curs consistirà en la combinació d'explicacions del professor amb les lectures obligades de les obres d'aquests autors per part dels alumnes. S'ensenyarà als alumnes a realitzar treballs d'investigació. També es tractaran els filòsofs hel·lenístics.

Bibliografia bàsica

1. FONTS:

ARISTÒTIL. *Metafísica i De Anima*. Madrid: Gredos.

DIÒGENES LAERCIO. "Epicuro" A: *Las vidas de los filósofos ilustres* (libro X). Barcelona: Edicions de la Universitat de Barcelona, 1981.

KIRK RAVEN. *Los filósofos presocráticos*. Madrid: Gredos, 1983.

LUCRECIO. *De rerum natura*. Barcelona: Bosch, 1976.

UNTERSTEINER. *Sofisti: Testimonianze e frammenti*. Nuova Italia, 1967.

PLATÓ. Tots els Diàlegs. Edicions de Gredos, IEC, Bernat Metge.

2. BIBLIOGRAFIA SECUNDÀRIA:

ALEGRE GORRI, A. *Estudios sobre los presocráticos*. Barcelona: Anthropos, 1985.

ALEGRE GORRI, A. *La sofística y Sócrates*. Barcelona: Montesinos, 1987.

· id. *Historia de la Filosofía antigua*. Barcelona: Anthropos, 1988.

AMSTRONG, A.H. *Introducción a la Filosofía antigua*. Buenos Aires: EUDEBA, 1983.

JAEGER, W. *Paideia*. Mèxic: FCE, 1981.

LONG, A. *La filosofía helenística*. Madrid: Revista de Occidente, 1945.

PLOTINO. *Enéadas*. Madrid: Gredos, 2 vol. 1982 i 1985.

REALE, G. *Introducción a Aristóteles*. Barcelona: Herder 1985.

VV.AA. *Los filósofos y sus filosofías*. Barcelona: Vicens Vives, 1976, vol I.

Sistema d'avaluació

Examen final escrit

Història de la Filosofia Antiga 2

CODI: 1110093 CRÈDITS: 6 GRUP: A2 i B1
PERÍODE LECTIU: 2n quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, troncal, hores setmanals: 3 teòriques/ 1 pràctiques/ 1 despatx

Pla antic: **Història de la Filosofia Antiga**
CODI: 0005342 PART: segona GRUP: A2 i B1

Llengua: castellà
Professora: Isabel Méndez Lloret
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura.

Temari

D'Aristòtil a Plotí, analitzant l'ontologia d'Aristòtil, les escoles hel·lenístiques, el platonisme mitjà, les relacions entre filosofia pagana i cristianisme, l'obra de Plotí, mitjançant la lectura directa de les fonts. Les classes teòriques, en què s'estudiaran els autors principals, es complementen amb les pràctiques, en les quals es treballarà directament sobre les fonts d'autors menors del període.

Bibliografia bàsica

ARISTÒTIL. *Metafísica*. Madrid: Gredos, 1982.
DIOGENES LAERCI. *Vidas de filòsofos*. Barcelona: Iberia, 1962. 2 vol.
PLOTÍ. *Enéadas*. Madrid: Gredos, 1982 i 1985. 2 vol.

La bibliografia secundària es donarà a classe.

Sistema d'avaluació

Examen final que constarà de dues parts: l'avaluació del treball de classe i l'avaluació del treball personal, que consistirà en el comentari, fet a manera de treball, d'un dels textos emprats a les classes pràctiques.

Introducció a la Lògica 2

CODI: 1110056 CREDITES: 7,5 GRUP: A1 i B1
PERÍODE LECTIU: 2n quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, troncal, hores setmanals: 3 teòriques/ 1 pràctiques/ 1 despatx

Llengua: castellà
Professor: Ramon Jansana Ferrer (A1) i Enrique Casanovas Ruiz-Fornells (B1)
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència

Temari

El curs consisteix en una introducció a la lògica de primer ordre. Prèviament es desenvolupen els conceptes bàsics necessaris de teoria de conjunts: relacions i funcions.

Bibliografia bàsica

DEANO, A. *Introducción a la lógica formal*. Madrid: Alianza Universidad, 1978.
GAMUT, L.T.F. *Logic, Language and Meaning*. Vol.I. The University of Chicago Press, 1991.
LIPSCHUTZ, S. *Teoría de conjuntos y temas afines*. Serie Schaum. Ed. Mc. Graw-Hill.

Sistema d'avaluació

Examen final i exercicis durant el curs.

Filosofia del Llenguatge 2

CODI: 1110071 CRÈDITS: 6 GRUP: A1
PERÍODE LECTIU: 2n quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, troncal, hores setmanals 3 teòriques/ 1 despatx

Pla antic: **Filosofia del Llenguatge**
CODI: 0005600 PART: segona GRUP: A1

Llengua: castellà
Professor: Manuel García-Carpintero Sánchez-Miguel
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència

Temari

1. Tipus d'actes lingüístics: Austin i Searle.
2. Les *implicatures conversacionals* de Grice.
3. Frege i l'anàlisi de la generalitat.
4. Sentit i referència segons Frege. Problema de l'anàlisi del discurs intencional.
5. La teoria de les descripcions de Russell.
6. Noms propis, deíctics i termes de gènere natural: Kripke i Putnam.

Bibliografia bàsica

- CHOMSKY, N. *Aspectos de la teoría sintáctica*. Aguilar.
id. *El conocimiento del lenguaje*. Alianza.
FREGE, G. *Escritos sobre semántica*. Ariel.
QUINE, W.V.O. *Palabra y objeto*. Labor.
RUSSELL, B. *Lógica y conocimiento*. Tecnos.
id. *Introducción a la filosofía matemática*. Paidós.
id. *Investigación sobre el significado y la verdad*. Ariel.
VALDÉS, L.M. *La búsqueda del significado*. Tecnos.
WITTGENSTEIN, L. *Investigaciones filosóficas*. Crítica.

Sistema d'avaluació

Assajos breus de temes proposats i examen final.

Filosofia del Llenguatge 2

CODI: 1110071 CRÈDITS: 6 GRUP: B1
PERÍODE LECTIU: 2n quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, troncal, hores setmanals: 3 teòriques/ 1 despatx

Pla antic: **Filosofia del llenguatge**
CODI: 0005600 PART: segona GRUP: B1

Llengua: català
Professor: Ramon Cirera Duocastella
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència

Temari

Aquest curs vol aprofitar els coneixements obtinguts a Filosofia del Llenguatge I (del primer quadrimestre) per poder aprofundir i examinar l'obra de Bertrand Russell entre 1900 i 1918. L'objectiu és fer una lectura detinguda del *Tractatus* de Wittgenstein.

Bibliografia bàsica

- ACERO. *Filosofia y análisis del lenguaje*. Cincel.
CLACK. *La filosofía del lenguaje de Bertrand Russell*. Fernando Torres.
HOSPERS. *Introducción al análisis filosófico*. Alianza.
KENNY. *Wittgenstein*. Alianza
RUSSELL. *Lógica y conocimiento*. Taurus. Trad. al català. Ed. Laia).
id. *Los problemas de la filosofía*. Labor.
id. *Ensayos filosóficos*. Alianza.
WITTGENSTEIN. *Tractatus logico-philosophicus*. Alianza.

Sistema d'avaluació

Un examen a final del quadrimestre.

Teoria del Coneixement 2

CODI: 1110130 CRÈDITS: 6 GRUP: A1
PERÍODE LECTIU: 2n quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, troncal, hores setmanals: 3 teòriques/ 1 despatx

Pla antic: Teoria del Coneixement
CODI: 0005633 PART: segona GRUP: A1

Llengua: castellà
Professor: José Luis Arce Carrascoso
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

Crítica del coneixement:

1. Els límits del coneixement i el problema de l'irracional.
2. Experiència, percepció i coneixement del món extern.
3. El problema de la intuïció.
4. Certesa, veritat i criteri.

AVÍS IMPORTANT: donades les característiques de l'assignatura, es recomana cursar-la el segon any de la carrera.

Bibliografia bàsica

- ARCE, J.L. *Hombre, conocimiento y sociedad*. Barcelona: 1988.
BLASCO, J.L. *Significado y experiencia*. Barcelona: 1984.
PAP, A. *La teoría analítica del conocimiento*. Madrid: 1984.
RABADE, S. *Estructura del saber humano*. Madrid: 1969.

Sistema d'avaluació

Examen.

Teoria del Coneixement 2

CODI: 1110130 CRÈDITS: 6 GRUP: A2
PERÍODE LECTIU: 2n quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, troncal, hores setmanals: 3 teòriques/ 1 despatx

Pla antic: Teoria del coneixement
CODI: 0005633 PART: segona GRUP: A2

Llengua: castellà
Professor: José Manuel Garcia de la Mora
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

Crítica del coneixement.

1. Límits del coneixement.
2. Crítiques i defensa del valor ontològic del coneixement.
3. Realisme-lingüisme pragmàtic-crític.
4. Qüestions afins d'epistemologia i ciències humanes.

AVÍS IMPORTANT: es recomana cursar aquesta assignatura el segon any de la llicenciatura.

Bibliografia bàsica

- ARCE, J.L. *Hombre, conocimiento y sociedad*. Barcelona: 1988.
CASSIRER, E. *El problema del conocimiento*. 4 vols. Mèxic: 1948-57.
HARTMANN, N. *Metafísica del conocimiento*. 2 vols. Madrid: 1957.
HESSEN, H. *Teoría del conocimiento*. Buenos Aires: 1951.
RABADE, S. *La estructura del conocer humano*. Madrid: 1969.
VRIES, J. de. *Pensar y ser*. Madrid: 1953.

Sistema d'avaluació

Un treball de curs i examen.

Teoria del Coneixement 2

CODI: 1110115 CRÈDITS: 7,5 GRUP: A1 i B1
PERÍODE LECTIU: 2n quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, troncal, hores setmanals: 3 teòriques/ 1 pràctiques/ 1 despatx

Pla antic: Història de la Filosofia i de la Ciència dels segles XVIII-XIX
CODI: 0005574 PART: segona GRUP: A1 i B1

Llengua: català
Professor: Gonçal Mayos Solsona (A1) i Salvi Turró Tomàs (B1)
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Temari

En aquest segon quadrimestre es tractarà de la filosofia del segle XIX i se centrarà el desenvolupament del programa especialment en els autors que s'esmenten continuació:

1. L'idealisme alemany: Fichte, Schelling, Hegel.
2. Dreta i esquerra hegeliana: Marx.
3. Els crítics de l'idealisme: Kierkegaard, Schopenhauer, Nietzsche.

Bibliografia bàsica

Ja que les fonts i la bibliografia secundària fonamental s'anirà lliurant i comentant a classe al llarg del curs, i deixant de banda les històries generals de filosofia, donem a continuació algunes obres específiques que poden ajudar, tant per a una visió global del segle XIX com per a un primer apropament als autors:

CASSIRER, E. *El problema del conocimiento en la filosofía y ciencia modernas*. Mèxic: FCE, 1979, vol. III

COLOMER, E. *El pensamiento alemán de Kant a Heidegger*. Barcelona: Herder, 1986-1990, vol. II i III.

DELBOS, V. *De Kant aux postkantians*. París: Mouton, 1940.

FISCHER, K. *Geschichte der neuern Philosophie*. Nendeln-Liechtenstein: Klaus Reprint, 1973. vol. VI, VII, VIII i IX.

HARTMANN, N. *La filosofía del idealismo alemán*. 2 vol. Buenos Aires: Sudamericana, 1960.

KRONER, R. *Von Kant bis Hegel*. Tübingen: Mohr Verlag, 1961.

LEFEBVRE, H. *Hegel, Marx, Nietzsche*. Madrid: Siglo XXI, 1976.

LÖWITH, K. *De Hegel a Nietzsche*. Buenos Aires: Sudamericana, 1968.

MARCOSE, H. *Razón y revolución*. Madrid: Alianza Editorial, 1971.

Sistema d'avaluació

L'alumne haurà d'efectuar una prova al final del quadrimestre. La nota corresponent podrà ser matisada, no obstant això, per la participació a les classes pràctiques o pel lliurament d'algun treball voluntari.

CODI: 1110130 CRÈDITS: 6 GRUP: B1
PERÍODE LECTIU: 2n quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, troncal, hores setmanals: 3 teòriques/ 1 despatx

Pla antic: Teoria del Coneixement
CODI: 0005633 PART: segona. GRUP: B1

Llengua: català
Professor: Jordi Sales Coderch
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

Temes cartesians. Lectura del *Discours de la Méthode*.

1. L'itinerari cartesià.
2. *Mathesis universalis*, mètode i lògiques.
3. La moral i el mètode.
4. Mètode i metafísica o filosofia primera.
5. Caràcter i lloc de la física cartesiana.
6. Descartes, Bacon, Hobbes i "la tècnica moderna".

AVIS IMPORTANT: donades les característiques de l'assignatura, es recomana fer-la el segon any de la carrera.

Bibliografia bàsica

CANTO-SPEBER, M. *Les paradoxes de la connaissance. Essais sur le Ménon de Platon*. París: Odile Jacob, 1991.

GARIN, E. *Descartes*. Barcelona: Crítica, 1989.

GRIMALDI, N./MARION, J.L. *Le discours et sa méthode*. París: PUF, 1987.

RODIS-LEWIS, G. *Platón y la búsqueda del ser*. Madrid: EDAF, 1977.

SALES, J. *Coneixement i situació*. Barcelona: PPU, 1990.

Sistema d'avaluació

Comentaris de textos i/o examen final.

Història de la Filosofia Medieval 2

CODI: 1110314 CRÈDITS: 6 GRUP: A1 i B1
PERÍODE LECTIU: 2n quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, optativa, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctica /1 despatx

Pla Antic: Història de la Filosofia i de la Ciència Medieval
CODI: 0005353 PART: segona GRUP: A1 i B1

Llengua: català
Professor: Francesc Fortuny Bonet
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Temari

Convencionalment s'estudia la filosofia escrita en llatí des de M.T. Ciceró (segle I aC) fins al 1350. Una perspectiva tan dilatada invita a valorar especialment la dimensió històrica de la filosofia, la problemàtica de la producció historiogràfica i la seva aplicació. Per a aquestes reflexions, els manuals (que cal llegir com a preparació del curs) proporcionen ensems l'horitzó i el programa de l'assignatura.

A classe es llegiran i comentaran, amb la participació de tothom, textos rellevants de Ciceró, l'emperador Julià, Agustí d'Hipona, J. Escot Eriúgena, Jonàs d'Orleans, Roscellin, Anselm de Canterbury, Pere Abelard, Joan de Salisbury, Averrois llatí, Siger de Brabant, Tomàs d'Aquino, Guillem d'Occam, Joan Buridà...

En aquest segon quadrimestre s'estudiarà només el període comprès entre els segles X i XIV.

Bibliografia bàsica

- BORWN, P. *Agustín de Hipona*. Madrid: Revista de Occidente, 1970
- DE ANDRES, T. *El nominalismo de G. De Ockham como filosofía del lenguaje*. Madrid: Gredos, 1969.
- JOLIVET, J. *Arts du langage et théologie chez Abélard*. Jean Vrin, 1869.
- LONG, A.A. *La filosofía helenística*. Madrid: Revista de Occidente, 1975.
- VAN STEENBERGHEN, F. *La philosophie au XIIIe siècle*. Editions du Université de Louvain, 1966 (2).
- W. A.A. *Jean Scot Erigène et la Histoire de la Philosophie*. Editions du CNRS.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Filosofia del Renaixement 2

CODI: 1110336 CRÈDITS: 6 GRUP: A1 i B1
PERÍODE LECTIU: 2n quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, optativa, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctiques/ 1 despatx

Pla antic: Història de la Filosofia i de la Ciència dels segles XV-XVII
CODI: 0005364 PART: primera GRUP: A1 i B1

Llengua: castellà
Professors: Miguel Angel Granada (A1) i Carmen Revilla Guzmán (B1)
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Temari

La filosofia en el segle XVI: el problema cosmològic i la seva dimensió religiosa.

1. La imatge del món abans de Copèrnic.
2. L'obra de Copèrnic.
3. De Copèrnic a Bruno: cap a l'univers infinit i homogeni. La dimensió religiosa del problema cosmològic.

Bibliografia bàsica

- GRANADA, M.A. *Giordano Bruno y América. De la crítica de la colonización a la crítica del cristianismo*. Barcelona: Geocrítica, núm. 90, 1991.
- KHUN, TH. *La revolución copernicana*. Barcelona: Ariel, 1978.
- KOYRE, A. *Del mundo cerrado al universo infinito*. Madrid: Siglo XXI, 1979.
- YATES, F.A. *Giordano Bruno y la tradición hermética*. Barcelona: Ariel 1982.
- Les obres dels autors estudiats es donaran a l'inici del curs. La bibliografia ulterior secundària s'indicarà en el moment oportú.

Sistema d'avaluació

Examen final escrit.

Filosofia de la Naturalesa 2

CODI: 1110395 CRÈDITS:6 GRUP: A1 i B1
PERÍODE LECTIU: 2n quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, optativa, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctiques/ 1 despatx

Pla Antic: **Filosofia de la Naturalesa**
CODI: 0005390 PART: segona GRUP: A1 i B1

Llengua: castellà

Professors: Antoni Prevosti Monclús (A1) i Josep M. Petit Sullà (B1)

Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

1. La naturalesa.

Etimologia i sentits del terme. Natura i tècnica. Naturalesa com a ànima i naturalesa com a objecte. Un sistema de lleis. El principi del moviment. Natura i cosmos.

2. La causalitat a la naturalesa.

L'ordre de las causes. L'atzar. La necessitat. Acció i finalitat a naturalesa.

Bibliografia bàsica

ARISTÒTIL. *Física*. París: Ed. bilingüe de Belles Lettres, 1973.

ARTIGAS-SANGUINETTI. *Filosofia de la Naturaleza*. Pamplona: EUNSA, 1980

BÖHME, G. *Klassiker der Naturphilosophie*. Munich: Beck, 1989.

DESCARTES. *Oeuvres philosophiques*. 3 vol. (ed. Alquié). París: Garnier, 1963

KANT. *Crítica del juicio*. Madrid: V. Suárez, 1914.

MARITAIN. *Filosofia de la Naturaleza*. Buenos Aires: Club de Lectores, 1980.

MAY, E. *Filosofia natural*. México: FCE, 1975.

PETIT-PREVOSTI. *Filosofia de la Naturaleza*. Barcelona: PPU, 1992.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia Social 2

CODI: 1110292 CRÈDITS:6 GRUP: A1

PERÍODE LECTIU: 2n quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, optativa, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctiques/ 1 despatx

Pla antic: **Sociologia**
CODI: 0005386 PART: segona GRUP: A1

Llengua: castellà

Professor: Josep Maria Alsina Roca

Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

El curs té un caràcter sistemàtic i s'hi analitzaran els conceptes i temes bàsics de la filosofia social. Les classes pràctiques s'organitzaran en seminaris sobre temes monogràfics del programa.

Plantejament sistemàtic

1. Comunitat i poder.
2. Estat i nació.
3. Autoritat i poder.
4. Estatus i classe.
5. Dret, moral i costum.
6. Canvi social.

Bibliografia bàsica

ARON, R. *Las etapas del pensamiento sociológico*. Buenos Aires: Siglo XXI, 1970.

NISBET, R. *La formación del pensamiento sociológico*. Buenos Aires: Amorrortu, 1976.

SABINE, G. *Historia de la teoría política*. Mèxic: FCE, 1983

Sistema d'avaluació

Es farà un examen al final del curs. S'exigirà un treball monogràfic sobre un autor del programa. Es valorarà la participació en els seminaris.

Filosofia Social 2

CODI: 1110292 CRÈDITS:6 GRUP: B1

PERÍODE LECTIU: 2n quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, optativa, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctiques/ 1 despatx

Pla antic: Sociologia
CODI: 0005386 PART: segona GRUP: B1

Llengua: castellà
Professor: Josep Maria Esquirol Calaf
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

I. Problemàtica contemporània

1. ¿Domini de l'*animal laborans* sobre el treball i l'acció?
2. Problemes de la democràcia.
3. Anàlisi de l'estat modern.
4. Justícia i drets humans.
5. Vers la societat tècnica?

Bibliografia bàsica

- ARENTDT, H. *La condición humana*. Barcelona: Seix Barral, 1974.
- PATOCKA, J. *Ensayos heréticos sobre la filosofía de la historia*. Barcelona: Península, 1988.
- ELIOL, J. *Le système technicien*. París: Calmann-Lévy, 1977.
- MARITAIN, J. *El hombre y el estado*. Madrid: Encuentro, 1983.
- BOBBIO, N i et alt. *Crisis de la democracia*. Barcelona: Ariel, 1985.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Història de la Ciència 2

CODI: 1110373 CRÈDITS:6 GRUP: A1 i B1

PERÍODE LECTIU: 2n quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, optativa, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctiques/ 1 despatx

Llengua: castellà
Professors: Antoni Beltrán Marí (A1) i José Romo Feitó (B1)
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència

Temari

Aquesta assignatura s'inicia amb l'estudi de la sistematització cartesiana del mecanicisme i de les seves implicacions teològiques. A continuació ens centrarem en les crítiques que, des de distints aspectes, es varen fer a l'esmentat mecanicisme a l'Anglaterra de Bacon i a la Royal Society, que anunciaven les transformacions que el mecanicisme patiria en la filosofia natural i el sistema del món de Newton. Un segon centre d'interès, el constituirà el desenvolupament de les ciències de la vida. Ens ocuparem especialment del problema de la generació, el desenvolupament de la història natural i, en particular, de la revolució de Darwin. S'aconsella vivament haver cursat prèviament Història de la Ciència 1.

Bibliografia bàsica

Al començament del quadrimestre es comentarà la bibliografia i es repartirà una llista de les lectures requerides.

Sistema d'avaluació

Examen final

Filosofia de la Història 2

CODI: 1110410

CRÈDITS: 6

GRUP: A1 i B1

PERÍODE LECTIU: 2n quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, optativa, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctiques/ 1 despatx

Llengua: castellà

Professor: Manuel Cruz Rodríguez (A1) i Gonçal Mayos Solsona (B1)

Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Temari

1. Coneixement de la història: ciència i consciència.

1.1 Podem obtenir un coneixement fiable de la història?

1.2 La història és una ciència com les altres?

1.3 Té sentit la pregunta pel sentit de la història?

1.4 Història i hermenèutica.

1.5 El caràcter incomplet i obert del coneixement històric. El paper de la narració a la història.

2. Pràctica de la història: la qüestió de l'exhauriment de la modernitat.

2.1 La gènesi de la modernitat i la configuració de la història com a obra dels homes. La idea de progrés com a nucli.

2.2 La filosofia de la història entre la teologia i la biologia.

2.3 Del progrés de la raó al retorn etern de la voluntat. La crisi de la idea de progrés i el "final de la història".

2.4 La necessitat d'una filosofia nova de la història.

Bibliografia bàsica

COLLINGWOOD, R.G. *Idea de la història*. Mèxic: 1982.

CRUZ, M. *Filosofia de la historia*. Barcelona: Paidós, 1991.

HELLER, A. *Teoría de la historia*. Barcelona: Fontamara, 1982.

TOPOLSKY, J. *Metodología de la historia*. Madrid: Cátedra, 1982.

Altres textos d'interès:

BERLIN, I. "La inevitabilidad histórica". A: *Cuatro ensayos sobre la libertad*. Madrid: Alianza, 1984.

DANTO, A.C. *Historia y narración*. Barcelona: Paidós, 1989.

LE GOFF, J. *Pensar la historia. Modernidad, presente, progreso*. Barcelona: Paidós, 1991.

RICOEUR, P. *Tiempo y narración*. Madrid: Cristiandad, 1987, vol. I.

VEYNE, P. *Cómo se escribe la historia*. Madrid: Alianza, 1984.

WILKINS, B.T. *¿Tiene la historia algun sentido?*. Mèxic: FCE, 1983.

Sistema d'avaluació

Examen a final de semestre.

Lògica 2

CODI: 1110351

CRÈDITS: 6

GRUP: A1 i B1

PERÍODE LECTIU: 2n quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, optativa, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctica/ 1 despatx.

Pla antic: Lògica I

CODI: 0005375

PART: segona

GRUP: A1 i B1

Llengua: castellà

Professor: Calixto Badesa Cortés (A1) i Ignasi Jané Palau (B1)

Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència.

Temari

En aquest curs, continuació de Lògica 1 (que és requisit indispensable per cursar-lo), es presenten els llenguatges de primer ordre i se n'estudien els aspectes bàsics de sintaxi i semàntica (veritat en una estructura, satisfacció, conseqüència, validesa universal...), i es conclou amb la introducció d'un càlcul deductiu i l'estudi de la relació de deductibilitat.

Bibliografia bàsica

MATES, B. *Lógica matemática elemental*. Madrid: Tecnos, 1970.

QUESADA, D. *La lógica y su filosofía*. Barcelona: Barcanova, 1984.

QUINE, W.V. *Los métodos de la lógica*. Barcelona: Ariel.

Sistema d'avaluació

Examen final.

Filosofia de la Cultura 2

CODI: 1110255 CRÈDITS: 6 GRUP: A1
PERÍODE LECTIU: 2n quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, optativa, hores setmanals: 3 teòriques/ 1 pràctiques/ 1 despatx

Pla antic: **Fonaments Biològics de la Personalitat**
CODI: 0005412 PART: segona GRUP: A1

Llengua: castellà

Professor: Enrique Lynch Frigueiro

Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Temari

El model actual de la cultura contemporània, igual que les seves representacions anteriors, es recolza en una idea de la percepció i la representació global del món. Així mateix, a aquesta idea de la percepció correspon una direcció de la mirada i determinades formes d'atenció: és a dir, un cert ordre de pertinença temàtica, científica i epistemològica, i a més una determinada apropiació estètica del món.

En aquesta secció del curs, tractarem de reconstruir les diferents característiques en la idea de la cultura, l'home i la imatge del món des dels temps de l'anomenada "època clàssica", amb l'elaboració de l'òptica, la geometria i la perspectiva, fins als models actuals, fonamentats en la teoria de la informació.

Bibliografia bàsica

Durant el curs s'orientarà els estudiants amb la bibliografia adient.

Sistema d'avaluació

Examen final. Hi ha la possibilitat de substituir l'examen final per un treball monogràfic sobre un tema que haurà de ser fixat per l'estudiant i el professor a començament d'aquesta secció del curs.

Filosofia de la Cultura 2

CODI: 1110255 CRÈDITS: 6 GRUP: B1
PERÍODE LECTIU: 2n quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, optativa, hores setmanals: 3 teòriques/ 1 pràctiques/ 1 despatx

Pla antic: **Fonaments Biològics de la Personalitat**
CODI: 0005412 PART: segona GRUP: B1

Llengua: català

Professor: Jaume Mascaró Pons

Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Temari

1. Ciències de l'home i coneixement de l'home.

2. Natura i cultura

Exposició i reflexió sobre els fonaments "naturals" de la cultura: el debat genètica experiència.

3. Cultura i comunicació.

La cultura com a "espai de comunicació". Els models teòrics de la comunicació humana com a "figures antropològiques".

4. Cultura i civilització.

La construcció de l'imaginari social de l'home contemporani.

Bibliografia bàsica

EIBL-EIBESFELDT, I. *El hombre pre-programado*. Madrid: Alianza Univ., 1977

ELIAS, N. *El proceso de la civilización*. Mèxic: F.C.E., 1989

SANMARTIN, J.; SIMON, V.; GARCIA-MERITA, M.L., *La sociedad naturalizada. Genética y conducta*. València: Tirant Lo Blanch, 1986

TERRADAS, I. *Mal natural, mal social*. Barcelona: Barcanaova, 1988

Sistema d'avaluació

Examen final sobre el temari.
Possibles treballs a convenir.

Teories Ètiques 2

CODI: 1110270   CRÈDITS: 6   GRUP: A1
PERÍODE LECTIU: 2n quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, optativa, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctiques/ 1 despatx

Llengua: català
Professora: Margarita Boladeras Cucurella
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

Teories contemporànies:

1. Descriptivisme.
2. Prescriptivisme.
3. Pragmatisme.
4. Ètiques del discurs.

Bibliografia bàsica

- ARISTOTIL. *Ètica nicomaquea. Ètica eudèmia*. Madrid: Gredos, 1986.
- HABERMAS, J. *Conciencia moral y acción comunicativa*. Barcelona: Península, 1985.
- ARISTOTIL. *Ètica nicomáquea. Ètica eudèmia*. Madrid: Gredos, 1986.
- HABERMAS, J. *Conciencia moral y acción comunicativa*. Barcelona: Península, 1985.
- HARE, R.M. *El lenguaje de la moral*. Mèxic: Instituto de Investigaciones filosóficas de la Universidad Nacional Autónoma, 1975.
- HEGEL. *Principios de la Filosofía del Derecho*. Buenos Aires: Sudamericana, 1975.
- PLATÓ. *República. vol. IV de Diálogos*. Madrid: Gredos, 1986.
- STUART MILL, J. *El utilitarismo*. Madrid: Aguilar, 1955.
- id.   *De la libertad. Del gobierno representativo. De la esclavitud femenina*. Madrid: Tecnos, 1965.

Sistema d'avaluació

1. Un treball individual de l'alumne sobre algunes de les qüestions estudiades.
2. Dos comentaris de text a final de curs.

Teories Ètiques 2

CODI: 1110270   CREDITS: 6   GRUP: B1
PERÍODE LECTIU: 2n quadrimestre

Assignatura: 1r cicle, optativa, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctiques/ 1 despatx

Llengua: castellà
Professor: Andrés Sánchez Pascual
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

El curs té com a objectiu bàsic mostrar les diverses fonamentacions que ha tingut la teoria ètica a la història. En aquest segon quadrimestre ens centrarem en:

- a) Ètiques de fonamentació idealista.
- b) Ètiques de fonamentació epistemològica.
- c) Ètiques de fonamentació axiològica.

Bibliografia bàsica

La bibliografia bàsica és, sens dubte, el conjunt de les obres clàssiques de la teoria ètica (Aristòtil, estoics, epicurs, Hume, Spinoza, Kant, etc.). No obstant això, a l'inici de cada apartat es donarà una bibliografia més especialitzada.

Sistema d'avaluació

Un treball i examen final.

**Història de la Filosofia i de la
Ciència del Segle XX**

CODI: 0005585

GRUP: A1 i B1

Assignatura: 3r curs, optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques
Llengua:
Professora/a: Santiago López Petit (A) Fina Birulés i Beltrán (B)
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Temari

El resum següent, així com la bibliografia, pot experimentar variacions segons el grup i els interessos dels respectius grups i estudiants.

1. Wittgenstein: del *Tractatus* a les *Investigacions Filosòfiques*.
2. Filosofia de la història i crítica social a la filosofia alemanya.
3. M. Heidegger: crítica de la metafísica, temps i diferència.
4. El postestructuralisme francès: subjecte, sentit i poder.
5. N. Luhmann: sistema i complexitat.

Bibliografia bàsica

- BUBNER, R. *La filosofía alemana contemporánea*. Madrid: 1984
- DELEUZE, G. *Difference et répétition*. París: 1968.
- FRANK, M. *Was ist Neostukturalismus*. Frankfurt a. M. 1984
- HABERMAS, J. *El discurso filosófico de la Modernidad*. Madrid: 1989.
- JAY, M. *La imaginación dialéctica*. Madrid: 1989
- LUHMANN, N. *Ilustración sociológica y otros ensayos*. Buenos Aires: 1973
- MACCARTHY, T. *Ideales e ilusiones*. Madrid: 1992
- PASSMORE, J. *Cien años de filosofía*. Madrid: 1981.
- WITTGENSTEIN, L. *Tractatus*. Madrid: 1987.
- WITTGENSTEIN, L. *Investigaciones Filosóficas*. Madrid: 1988.

Sistema d'avaluació

Un examen al febrer i un altre al juny. La nota final serà la mitjana dels dos exàmens.

Lògica II

CODI: 0005596

GRUP: A1

Assignatura: 3r curs, optativa, anual, hores setmanals: 3 teòriques
Llengua: castellà
Professors: Ramón Jansana Ferrer
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència

Temari

El curs està estructurat en dues parts. La primera consisteix en una introducció a la teoria axiomàtica de conjunts. A la segona, s'estudien les propietats bàsiques de la lògica de primer ordre.

Els temes que es tractaran a la primera part són:

1. Axiomes d'extensió, separació, unió, parell i conjunt potència.
2. Funcions i ordres
3. Nombres naturals, conjunts finits i infinits numerables.
4. Cardinalitat.
5. L'axioma d'elecció.

Els temes que es tractaran a la segona part són:

1. Completesa de la lògica de primer ordre.
2. Teoremes de compacitat i de Löwenheim-Skolem.
3. Conceptes de primer ordre.

Bibliografia bàsica

- EBINGHAUS, H.D.; FLUM, J.; TOMAS, W. *Mathematical Logic*. Springer-Verlag.
- ENDERTON, H. *Elements of Set Theory*. Academic Press.
- ENDERTON, H. *A Mathematical Introduction to Logic*. Academic Press.

Sistema d'avaluació

Examen parcial de cada part.

Lògica II

CODI: 0005596

GRUP: B1

Assignatura: 3r curs, optativa, anual, hores setmanals: 3 teòriques
Llengua: castellà
Professora: Maria Manzano Arjona
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència

Temari

1. Nocions bàsiques: algebra universal i teoria de conjunts.
2. Llenguatges de primer ordre: semàntica (teorema d'isomorfisme. Definibilitat.)
3. Completesa de la lògica de primer ordre. (teoremes de correcció, Lindenbaum i completesa.
4. Nocions bàsiques: teoria de models.
5. Compacitat i les seves implicacions matemàtiques.
6. Els teoremes de Löwenheim-Skolem i les seves conseqüències (models no estàndard, paradoxa de Skolem).
7. Teories completes i categòriques.

Bibliografia bàsica

- CHANG; KEISLER. *Model Theory*. North Holland, 1977.
HODGES. *The present aims of model theory*. 1988
HODGES. *Truth in a structure*. 1986
MANZANO, M. *Teoría de modelos*. AUT (Alianza), 1989.
VAUGHT. *Alfred Tarski's work in model theory*. JSL, 1986

Sistema d'avaluació

- 50% Participació activa durant el curs (exposicions, exercicis, treballs).
50% Exàmens (dates a convenir amb els alumnes).

Examen final.

Estètica

CODI: 0005622

GRUP: A1

Assignatura: 3r curs, optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques/
1, pràctiques
Llengua: castellà
Professor: David Estrada Herrero
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Temari

- I. -L'estètica: introducció a la disciplina.
  - Les polaritats estètiques.
  - Art i arts.
  - Art i artesanía.
  - Origen de l'obra d'art.
  - Terminació de l'obra d'art.
  - Art i mimesi.
  - Art i expressió.
  - Art i forma.
  - Art i símbol.
- II. -El judici estètic.
  - La bellesa.
  - El sublim.
  - La lletgesa.

El curs comprèn una part teòrica i una altra de pràctica -que consisteix en un comentari estètic de filmines d'obres d'art.

Bibliografia bàsica

- BAYER, R. *Historia de la Estética*. Mèxic: FCE.
BEARDSLEY, M.C.; HOSPERS, J. *Estética*. Càtedra.
BERENSON, B. *Estética e Historia de las Artes Visuales*. Mèxic: FCE.
BOSANQUET, B. *Historia de la Estética*. I i II. Edicions 62.
COLLINGWOOD, R.G. *Los Principios del Arte*. Mèxic: FCE.
CROCE, B. *Breviario de Estética*. Austral, núm. 41.
ESTRADA, D. *Estética*. Herder.
HEGEL, G.W.F. *Introducción a la Estética*. Península.
KANT, I. *La Crítica del Juicio*. Austral, núm. 1620.
MORPURGO-TAGLIABUE, G. *La Estética Contemporánea*. Losada.

Sistema d'avaluació

Dos exàmens parcials.

Estètica

CODI: 0005622

GRUP: B1

Assignatura: 3r curs, optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques/
1 pràctiques.
Llengua: castellà
Professor: Rafael Argullol Murgades
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la
Cultura

Temari

Orígens de l'estètica. Plató. Aristòtil. Tradició medieval. Renaixement.
Classicisme i il·lustració. Arrels de la modernitat. Consciència romàntica.
Kant. Hegel. Baudelaire. Goethe. Schopenhauer. Nietzsche. Crisi de fi de
segle. Les avantguardes. La modernitat qüestionada.

Bibliografia bàsica

PLATÓ. *Fedre. El Banquet.*

ARISTÒTIL. *Poètica.*

KANT. *Crítica del Judici.*

HEGEL. *Estètica.*

NIETZSCHE. *El naixement de la tragèdia.*

Sistema d'avaluació

Examen parcial i final.
Possibilitat de presentar treballs.

Ontologia

CODI: 0005644

GRUP: A1 i B1

Assignatura: 3r curs, optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques/
1 pràctiques
Llengua: castellà
Professor: Eudald Forment Giralt
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

1. Gènesi històrica de la metafísica.
2. La metafísica a l'aristotelisme.
3. La metafísica essencialista.
4. La metafísica a l'idealisme.
5. Les oposicions i el retorn a la metafísica.
6. La metafísica de l'ésser.
7. Estructuració de la metafísica.
8. L'ontologia.
9. Fonament ontic.
10. Fonaments ontològics.
11. Objecte i punt de partida.
12. Metodologia.
13. L'ens.
14. Transcendentalitat i analogia de l'ens.
15. L'ens i les seves propietats transcendents.
16. Estructures ontològiques i connexions causals.

Bibliografia bàsica

ALVIRA, T.; CLAVELL, L.; MELENDO, T. *Metafísica.* Pamplona: Eunsa, 1982.

CANALS, F.; PREVOSTI, A. *Sant Tomàs d'Aquino: Antologia Metafísica.*
Barcelona: Edicions 62, 1991.

FORMENT, E. *Introducció a la metafísica.* 2a ed. Barcelona: Edicions de la
Universitat de Barcelona, 1985.

GUIU, I. *Ser y obrar.* Barcelona: PPU, 1989.

IGUAL, V. *La analogia.* Barcelona: PPU, 1989.

WEISSMAHR, B. *Ontologia.* Barcelona: Herder, 1986.

Sistema d'avaluació

Dos exàmens quadrimestrals (febrer i maig) eliminatòris de matèria, i un
examen final al juny.

A l'examen final es demanarà un treball de curs d'un autor i obra de les
grans fonts del pensament metafísic, que l'alumne hagi estudiat personalment
durant el curs i sobre el qual hagi consultat el professor.

Ètica, Política i Economia

CODI: 0005331

GRUP: B1

Assignatura: 4t i 5è cursos, optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctiques
Llengua: castellà
Professor: Francisco López Frías
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

Ètica i economia: mètode, història i actualitat.
Naturalesa ètica de l'economia.
Egoisme i economia.
¿Ètica o economia?
Ètica, política i economia.
L'utilitarisme.
El neoliberalisme.
Ètica i teoria de l'elecció pública (*Public Choice*).
Adam Smith, el precursor.
La teoria dels sentiments morals: compartir.
La riquesa de les nacions: competir.
Elecció pública. Racional i moral.
Elecció individual i elecció social: algunes formes d'evitar el comportament *free-rider*.

Bibliografia bàsica

- BUCHANAN, J. i TULLOCK, G. *El Cálculo del Consenso*. Madrid: Espasa-Calpe, 1980
- BUCHANAN, J. i BRENNAN, G. *La razón de las normas*. Madrid: Unión Editorial, 1973
- DOWNS, A. *Teoría económica de la democracia*. Madrid: Aguilar, 1973
- MUELLER, D. *Elección Pública*. Madrid: Alianza, 1984
- SEN, A. *Sobre ética y economía*. Madrid: Alianza, 1989
- STIGLER, G. *El economista como predicador y otros ensayos*. Barcelona: Folio, 1982
- VALLESPIN, F. *Nuevas teorías del contrato social...* Madrid: Alianza, 1985

Sistema d'avaluació

Examen
Treball de curs
Ponència de Seminari
L'examen es per a tots els alumnes matriculats. Es pot elegir una de les altres dues opcions.

Estètica de la Lletgesa

CODI: 0005552

GRUP: B1

Assignatura: 4t i 5è cursos, optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctiques
Llengua: castellà
Professor: David Estrada Herrero
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Temari

Introducció a la problemàtica estètica de la lletgesa. La bellesa i la lletgesa: ressenya històrica de la problemàtica. La lletgesa i els seus efectes. Lletgesa i sentiment. Formes de lletgesa evanescent. Lletgesa i forma. Lletgesa i contingut. Lletgesa i material artístic. Lletgesa i expressió. La lletgesa com a meta final de l'art. La lletgesa i la trivialitat. La lletgesa i la falsetat. El *kitsch*. La lletgesa en l'art i en la literatura contemporània.

Bibliografia bàsica

- BOSANQUET, B. *Lectures on Aesthetic*. Londres: Macmillan, 1915.
- id. *Historia de la Estética*. Buenos Aires: Nueva Visión, 1970.
- BROCH, H. *Kitsch, vanguardia y el arte por el arte*. Barcelona: Tusquets, 1970.
- ESTRADA, D. *Estética*. Barcelona: Herder, 1989.
- GIESZ, L. *Fenomenología del Kitsch*. Barcelona: Tusquets, 1973.
- HARTMANN, E. *Von Die Deutsche Aesthetik seit Kant*. Berlín: 1886.
- id. *Die Philosophie des Schönen*. Berlín: 1887.
- HUGO, V. *Préface de Cromwell*. Theatre complete. Paris: Thierry et Meleze, 1964.
- KAYSER, W. *The Grottesque in Art and Literature*. Bloomington: Indiana University Press, 1963.
- MOLES, A. *El Kistch*. Buenos Aires: Paidós, 1973.
- ROSENKRANZ, J.K.F. *Die Aesthetik des Hässlichen*. 1853 (*Estética del Brutto*, Il Mulino, Bologna, 1984).
- SACHER-MASOCH, L. *L'esthétique de la Laideur*. Paris: Buchet-Chastel, 1967
- SCHALSLER, M. *Aesthetik*. Leipzig: 1886.
- SOLGER, K.W.F. *Vorlesungen über Aesthetik*. Berlin: Heyse, 1829.

Sistema d'avaluació

Un examen i un treball

Societat, Política i Història

CODI: 0006241

GRUP: B1

Assignatura: 4t i 5è cursos, optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctiques
Llengua: castellà
Professor: Josep Maria Alsina Roca
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

El curs pretén d'abarcар, des d'una perspectiva sociològica, dues temàtiques estretament vinculades a l'àmbit del pensament polític, encara que diferenciades des d'un punt de vista analític i sistemàtic. Relacions entre: 1. Realitat social i estructura política. 2. Filosofia política i filosofia de la història. Es prendrà com a punt de partida per a l'estudi d'aquesta temàtica el pensament dels autor següents: Tocqueville, Max Weber, Pareto, Michels, Spengler, Toynbee, Wright Mills, Arendt, Aron i Nisbet.

- Igualtat i llibertat en la societat democràtica.
- Lleis, costums i hàbits.
- Poder polític i organització burocràtica.
- Participació i representació.
- Partits polítics.
- Classe, estatus i poder.
- Elits del poder.
- Utopia, poder polític i canvi revolucionari.
- Progrés i decadència.
- Sentit de la història i fi de la història.

Bibliografia bàsica

- ARENDR. *Los orígenes del totalitarismo*. Madrid: Taurus, 1874.
- ARON. *Leçons sur l'histoire*. París: Fallois, 1989.
- MICHELS. *Los partidos políticos*. Buenos Aires: Amorrortu, 1972.
- NISBET. *Cambio social e historia*. Barcelona: Hispano europea, 1976.
- PARETO. *Forma y equilibrio sociales*. Madrid: Alianza Universidad, 1980.
- SPENGLER. *La decadencia de Occidente*. Madrid: Espasa Calpe, 1940.
- TOCQUEVILLE, A. *La democracia en América*. Madrid: Aguilar, 1989.
- TOYNBEE. *Estudio de la Historia*. Buenos Aires: Emece: 1956.
- WEBER, M. *Economía y sociedad*. Mèxic: FCE, 1944.
- WRIGHT MILLS. *Elites del poder*. Mèxic: FCE, 1954.

Sistema d'avaluació

Dos exàmens parcials corresponents a cada una de les dues parts del programa. Els alumnes que els aprovin no han de fer l'examen final. S'exigirà un treball monogràfic sobre algun dels temes citats en el programa.

Introducció a la Filosofia de Hegel

CODI: 0007755

GRUP: A1

Assignatura: 4t i 5è cursos, optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctiques
Llengua: català
Professor: Ramon Valls Plana
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Temari

Es llegirà a classe i es comentarà:

- De la *Fenomenologia de l'Esperit*: introducció, capítol I, capítol IV (fragment introductor i secció A) i Capítol VI. Concepte del llenguatge i la seva eficàcia.
- De la *Lògica*: pròlegs, introducció i fragment sobre el començament de la ciència.
- De la *Filosofia del Dret*: introducció; la societat civil, (sistema de les necessitats).

Bibliografia bàsica

- Fenomenologia de l'Esperit*. Trad. català de J. Leira. Barcelona: Laia, 1985
- Ciència de la Lògica*. Trad. d'Augusta i Rodolfo Mondolfo. Buenos Aires: Soler-Hachette, 1955
- Principios de la Filosofía del Derecho*. Trad. de Juan Luis Vermal. Barcelona. Edhasa, 1988
- Lecciones sobre la Filosofía de la Historia*. Trad. de W. Roces. Reimpresa diverses vegades per l'Editorial Revista de Occidente des de l'any 1928 i recentment (1980)
- Abans del curs és útil haver llegit algun llibre d'introducció general a Hegel i a la seva filosofia. Entre d'altres, poden acomplir aquesta funció:
- CHATELET. *Hegel según Hegel*. Barcelona: Laia, 1972
- GÓMEZ PIN, V. *Conocer a ... Hegel*. Dopesa
- KAUFFMANN. *Hegel*. Madrid: Alianza Editorial, 1968
- MARCOSE. *Razón y revolución*. Madrid: Alianza Editorial.
- SERRAU. *Hegel i hegelianismo*. Buenos Aires: Eudeba. Que sais-je? Original francès col.lecció, 1964
- VALLS, R. *La Dialèctica*. Barcelona: Montesinos Editor, 1981

Sistema d'avaluació

Dos treballs d'anàlisi de text previst a l'examen. Examen parcial al febrer i examen final al juny.

La Comprensió de l'Acció

CODI: 0008050

GRUP: A1

Assignatura: 4t i 5è cursos, optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques/1 pràctiques.

Llengua: castellà

Professor: Manuel Cruz Rodriguez

Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Temari

Al llarg del curs es plantejaran, fonamentalment, tres objectius:

1. Establir les relacions entre el concepte d'acció, en les diferents concepcions dominants a la filosofia contemporània, i el discurs històric.
2. Examinar els problemes metodològics que planteja la relació entre el concepte d'acció i les diferents interpretacions de la historiografia.
3. Considerar la possibilitat teòrica que la categoria d'acció permeti un replantejament de l'objecte del discurs històric.

Bibliografia bàsica

ANSCOMBE, G.E. *Intención*. Paidós.

ROCOEUR, P. *El discurso de la acción*. Cátedra.

WHITE, A. R. (ed.) *La filosofía de la acción*. FCE.

MOSTERIN, J. *Racionalidad y acción humana*. Alianza.

CRUZ, M. *Filosofía de la historia*. Paidós.

Sistema d'avaluació

Examen final al juny.

També es considerarà la possibilitat de realitzar un treball opcional.

Teologia Natural

CODI: 0008212

GRUP: A1

Assignatura: 4t i 5è cursos, optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctiques

Llengua: castellà

Professor: Eudald Forment Giralt

Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

1. L'ontologia i la teologia natural.
2. Possibilitat de la teologia natural.
3. Necessitat de la demostració de l'existència de Déu.
4. Fonaments de la demostrabilitat de Déu.
5. Les proves de Déu en el pensament antic.
6. Les demostracions de l'existència de Déu a la filosofia cristiana.
7. L'argument ontològic.
8. Les proves ascendents.
9. El coneixement de l'essència de Déu.
10. Déu i el món.

Bibliografia bàsica

CANALS, F. *Historia de la Filosofía Medieval*. 3a ed. Barcelona: Herder, 1985.

FORMENT, E. *El problema de Dios en la metafísica*. 2a ed. Barcelona: PPU, 1988.

FORMENT, E. *Dios y el hombre*. Traducció catalana. *Déu i l'home*. Barcelona: Caslas, 1987.

GARRIGOU-LAGRANGE, R. *Dios. I. Su existencia. II. Su naturaleza*. Madrid: Ed. Palabra, 1977.

GONZÁLEZ, A.L. *Teología natural*. Pamplona: 1985.

Sistema d'avaluació

Dos exàmens quadrimestrals (al febrer i al maig) eliminatoris de matèria, i un examen final al juny. També es demanarà a l'examen final un treball de curs d'un text que l'alumne hagi estudiat durant el curs.

Algebres de Boole i Lògica

CODI: 0008724

GRUP: B1

Assignatura: 4t i 5è cursos, optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques

Llengua: castellà

Professor: Enric Casanovas Ruiz-Fornells

Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència

Temari

El curs ofereix una introducció a la teoria de les àlgebres de Boole i a les seves aplicacions a la lògica. En particular, es demostraran els teoremes de completesa i d'omissió de tipus emprant tècniques d'àlgebres de Boole.

Bibliografia bàsica

BELL, J.L.; MACHOVER, M. *A course in mathematical logic*. North Holland PC, 1977.

HALMOS, P.R. *Lectures on Boolean Algebras*. Princeton, 1963.

JANÉ, I. *Algebras de Boole y Lògica*. Publicacions de la Universitat de Barcelona, 1989.

KOPPLELBERG, S. *Handbook of Boolean Algebras*. Vol. I. North Holland PC, 1989.

Sistema d'avaluació

Examen final i exercicis durant el curs.

Lògica Antiga i Medieval

CODI: 0009240

GRUP: A1

Assignatura: 4t i 5è cursos, optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques

Llengua: castellà

Professor: Calixto Badesa Cortés

Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència

Temari

La primera meitat del curs es dedicarà a exposar les aportacions principals dels lògics estoics i, en especial, la lògica aristotèlica. En la segona meitat del curs, s'estudiaran les contribucions d'alguns dels lògics medievals més destacats (Occam, Buridan i Burley, fonamentalment). Aquest temari únicament pressuposa el contingut del curs de *Lògica I*.

Bibliografia bàsica

BOCHENSKY, J.M. *Historia de la lògica formal*. Madrid: Gredos, 1968.

KNFALE, W y M. *El desarrollo de la lògica*. Madrid: Tecnos, 1972

MATES, B. *Lògica de los estoicos*. Madrid: Tecnos, 1985.

La bibliografia específica per temes es donarà al llarg del curs.

Sistema d'avaluació

Examen parcial de la primera part i examen final.

Ètica Contemporània

CODI: 0009354

GRUP: A1

Assignatura: 4t i 5è cursos, optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques

Llengua: català

Professor: Norbert Bilbeny Garcia

Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

1. El debat ètic actual.
2. Wittgenstein i la filosofia moral analítica.
3. Existencialisme i postmodernisme.
4. MacIntyre i neoristolisme.
5. Rawls i neocontractualisme.
6. Habermas i el problema de la racionalitat.
7. Arendt i la recerca d'un pensament moral.

Bibliografia bàsica

Es donarà i comentarà a classe.

Sistema d'avaluació

Treball individual per escrit i examen escrit, dels quals es farà la mitjana.

Els Sentits de Metafísica

CODI: 0009531

GRUP: B1

Assignatura: 4t i 5è cursos, optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctiques

Llengua: castellà

Professor: Felipe Martínez Marzoa

Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Temari

1. L'origen del títol "metafísica" i el caràcter dels textos d'Aristòtil amb els quals es relaciona. En quina mesura Aristòtil recull alguna cosa de tota la filosofia grega.
2. Quina és (i per què) la versió moderna del que s'ha definit a l'apartat anterior apel·lant a coses gregues. Amb quina forma es troba a Descartes, a Leibniz, a Kant, a l'idealisme, a Nietzsche. A què cosa cal dir "metafísica" parlant d'aquests autors i, en general, a l'edat moderna.

Bibliografia bàsica

ARISTÒTIL. *De interpretatione*.

íd. *Física*.

íd. *Metafísica*.

íd. *Ètica Nicomàquea*

DESCARTES. *Regulae ad directionem ingenii*.

íd. *Meditations de prima philosophia*.

HEGEL. *Fenomenologia de l'esperit*.

LEIBNIZ. "Primae veritates ..." (a: Couturat, *Opuscles et fragments inédits de Leibniz*, pàg. 518).

KANT. *Crítica de la raó pura*.

Sistema d'avaluació

Hi haurà com a mínim una prova final escrita; la possible inclusió d'altres procediments es farà de comú acord entre els alumnes i el professor.

Extensions de la Lògica de Primer Ordre

CODI: 0009542

GRUP: A1

Assignatura: 4t i 5è cursos, optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques

Llengua: castellà

Professora: Maria Manzano Arjona

Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència

Temari

En aquest curs estudiarem diverses lògiques, la característica comuna de les quals és la d'estendre la lògica de primer ordre. En particular, presentarem la lògica d'ordre superior (2n ordre i teoria dels tipus), la multivariada o heterogènia, la modal i la dinàmica. La unitat del curs ens la proporciona la lògica heterogènia, al llenguatge de la qual traduirem les altres; els teoremes de completesa, Löwenheim-Skolem i compacitat d'aquesta lògica heterogènia els transferirem, en els casos pertinents, a les altres lògiques en estudi.

PROGRAMA:

1. Lògica de 2n ordre. (Lògica estàndard de 2n ordre, càlcul deductiu: incompletesa, categoricitat de l'Aritmètica de Peano, sistemes generals.)
2. Teoria dels Tipus (Càlcul).
3. Lògica heterogènia.
4. Reducció de lògiques a heterogènia. (Lògica de 2n ordre, lògica modal, lògica dinàmica, teoria de tipus.)

Bibliografia bàsica

MANZANO, M. *Extensions of first order logic*. CUP (Cambridge tracks in Theoretical Computer Science), 1992.

ANDREWS. *An introduction to Mathematical logic and type theory: to truth through proof*. Academic Press, 1986.

Articles especialitzats que es proposaran durant el curs.

Sistema d'avaluació

50 % participació activa durant el curs (exposicions, exercicis, treballs).
50 % exàmens (en dates que es convindran amb els alumnes)

Examen final.

Ètica i Justícia

CODI: 0009553

GRUP: A1

Assignatura: 4t i 5è cursos, optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques

Llengua: català

Professor: Josep Maria Esquirol Calaf

Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

L'assignatura se centrarà en la idea de la justícia política, idea que pressuposa la possibilitat de criticar i de legitimar filosòficament el dret, el poder i la societat política en general. De fet, l'elucidació de la idea d'una justícia política compta entre les tasques preferents de la filosofia des dels seus orígens.

L'estructura del curs serà la següent:

1. En una primera part introductòria es comentaran algunes nocions especialment relacionades amb la idea de justícia (societat, acció, poder, mal, utopia, dret, llei) i s'en començarà a explicitar el contingut (igualtat, imparcialitat, rectitud, harmonia).
2. Una segona part l'ocuparà el comentari d'uns textos que constitueixen fites indiscutibles de la reflexió filosòfica sobre la justícia (Plató, Aristòtil, St. Tomàs, Hobbes, Rousseau, Kant, Hegel, Marx).
3. Finalment, es presentarà el debat sobre la idea de la justícia que té lloc des de diversos corrents filosòfics contemporanis i s'assajarà un moment conclusiu mostrant que la qüestió de la justícia política roman necessàriament oberta.

Bibliografia bàsica

(Al començament del curs es donarà una bibliografia més extensa. També s'indicaran els textos dels clàssics que es comentaran a la part històrica).

HELLER, A. *Más allá de la justicia*. Barcelona: Crítica, 1990.

HÖFFE, O. *Estudios sobre teoría del derecho y la justicia*. Barcelona: Alfa, 1988.

NOZICK, R. *Anarquía, Estado y Utopía*. Mèxic: FCE, 1988.

PERELMAN, CH. *Ethique et droit*. Brussel·les: Ed. Univ, 1990.

RAWLS, J. *Teoría de la justicia*. Mèxic: FCE, 1979.

Sistema d'avaluació

Es demanarà un treball sobre la temàtica de l'assignatura i es farà un examen al final de la carrera.

Ètica i Justícia

CODI: 0009553

GRUP: B1

Assignatura: 4t i 5è cursos, optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques

Llengua: català

Professora: Margarita Boladeras Cucurella

Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

1. Moralitat i eticitat: Kant, Hegel, Habermas.
2. Contractualisme. Utilitarisme. Neocontractualisme. La teoria de la justícia de John Rawls.
3. La crítica d'Agnes Heller: més enllà de la justícia.
4. Moral universal i justícia. Ètica i política.

Bibliografia bàsica

HABERMAS, J. *Escritos sobre moralidad y eticidad*. Barcelona. Paidós, 1991.

HELLER, A. *Más allá de la justicia*. Barcelona. Ed. Crítica, 1990.

RAWLS, J. *Sobre las libertades*. Barcelona: Paidós, 1990.

RAWLS, J. *Teoría de la justicia*. Mèxic: FCE, 1979.

RUBIO CARRACEDO, J. *Paradigmas de la política*. Del estado just al estado legítimo. Barcelona: Anthropos, 1990.

VALLESPIN ONA, F. *Nuevas teorías del contrato social: John Rawls, Robert Nozick y James Buchanan*. Madrid: Alianza, 1985.

Sistema d'avaluació

1. Treball individual de l'alumne sobre alguna de les qüestions estudiades.
2. Dos comentaris de text a final de curs.

Felicitat, Virtut i Caràcter Moral

CODI: 0009564

GRUP: B1

Assignatura: 4t i 5è cursos, optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques/1 pràctiques

Llengua: català

Professora: Margarita Mauri Alvarez

Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

El curs es proposa d'analitzar els conceptes de felicitat, virtut i caràcter moral, així com la seva interrelació, segons la bibliografia dels darrers anys. Després es compararà aquesta nova orientació amb la dels pensadors clàssics.

Bibliografia bàsica

DÍAZ, C. *La felicidad*. Madrid: Encuentro, 1987.

MacINTYRE, A. *Tras la virtud*. Barcelona: Crítica, 1987.

MARIAS, J. *La felicidad*. Madrid: Alianza, 1989.

MEILAENDER, J. *The theory and Practice of Virtue*. Notre-Dame: Univ. of Notre Dame Press, 1946.

SIMON, Y. *The definition of moral virtue*. Nova York: Fordham University Press, 1986.

Sistema d'avaluació

1. Dos exàmens parcials (gener i maig) o un de final.
2. Treball d'investigació.
3. Exposició oral.

Ontologia i Coneixement a Kant

CODI: 0009575

GRUP: A1

Assignatura: 4t i 5è cursos, optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques.

Llengua: castellà

Professor: José Luis Arce Carrascoso

Departament: Filosofia teòrica i pràctica

Temari

1. Kant i la fonamentació de la metafísica.
2. Matemàtica i metafísica en la *KrV*, la metafísica com a crítica.
3. Aprioritat i transcendentalitat. El problema de la síntesi.
4. El sentit de la lògica transcendental i del saber sintètic a priori.
5. Coneixement i racionalitat: metafísica i racionalització.

Bibliografia bàsica

KANT, E. *Crítica de la razón pura. Prolegómenos a toda Metafísica del porvenir.*

HEIDEGGER, M. *Kant y el problema de la Metafísica.* Mèxic: 1973.

PATON, H.J. *Kant's Metaphysic of Experience.* Londres: 1965.

PHILONENKO, A. *L'Oeuvre de Kant.* París: 1969.

TORRETTI, R. *Kant. Estudios sobre los fundamentos de la filosofía crítica.* Xile: 1967.

VAHINGER, *Kommentar zu Kants "KrV".* Aalen, 1970.

VILLACANAS, J.J. *La filosofía teórica de Kant.*

Sistema d'avaluació

Examen.

La Metafísica Neoplatònica

CODI: 0009586

GRUP: A1

Assignatura: optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctiques

Llengua: castellà

Professor: José Manuel García de la Mora

Departament: Filosofia Teòrica i Pràctica

Temari

1. La metafísica de Plató a Plotí.
2. La metafísica a les *Ennèades*.
3. De Porfiri, Jámblic i Proclus.
4. Damasci i el Pseudo-Dionís.
5. Principals interpretacions i influències.

Bibliografia bàsica

IGAL, J. (trad.). *Les Ennèades.* Madrid: Ed. Gredos, Biblioteca clàssica, 1982. (conté les principals referències bibliogràfiques).

Sistema d'avaluació

Un treball de curs i exàmens.

Ontologia Categorial

CODI: 0009590

GRUP: B1

Assignatura: 4t i 5è cursos, optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques/1 pràctiques
Llengua: català
Professor: Josep Maria Romero Baró
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

1. Vigència de les categories. Diversitat i univocitat.
2. Predicació i analogia. La lògica i l'ontologia a les categories.
3. Divisió i deducció de les categories.
4. La categoria substància.
5. Quantitat i extensió. Elements i qualitats primàries.
6. La relació.
7. Altres categories.
8. Canvi i categories.
9. L'ésser i l'escala dels éssers.
10. El món com un tot ordenat.

Bibliografia bàsica

- ARISTÒTIL. *Metafísica*. Madrid: Ed. Gredos, 1982.
- id. *De Generatione et Corruptione*. Paris: Ed. Belles Lettres, 1966.
- BOFILL, J. *La escala de los seres*. Barcelona: Pub.Cristiandad, 1950.
- CANALS, F. *Sobre la esencia del conocimiento*. Barcelona: PPU, 1987.
- DE SANTO TOMAS, J. *Cursus philosophicus thomisticus*. Roma: Ed. Marietti, 1949.
- FORMENT, E. *Filosofía del Ser*. Barcelona: PPU, 1988.
- HARTMANN, N. *Ontologia*. México: FCE, 1954-64.
- KANT, I. *Crítica de la razón pura*. Buenos Aires: Ed. Losada, 1983.
- S. TOMAS DE AQUINO. *In XII Libros Metaphys. Aristotelis Expositio*. Roma: Ed. Marietti, 1964.
- T. DE VIO, C. *La analogia*. Barcelona: PPU, 1989.

Sistema d'avaluació

Dos exàmens parcials, un examen final, i un treball de curs.

Qüestions de Bioètica

CODI: 0009601

GRUP: A1

Assignatura: 4t i 5è cursos, optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctiques.
Llengua: castellà
Professor: Andrés Sánchez Pascual
Departament: Filosofia Teorètica i Práctica

Temari

L'objectiu d'aquest curs és exposar i avaluar, al fil dels exemples concrets de la bioètica actual, els mètodes amb els quals poden abordar-se aquests problemes. Els exemples, a ser possible reals, es proposaran a l'inici de cada classe o grup de classes.

Bibliografia bàsica

GARCÍA, D. *Fundamentos de bioètica*. Madrid: Eudema, 1989.

Sistema d'avaluació

Treballs i examen.

La Metafísica en Plató i Aristòtil

CODI: 0009612

GRUP: A1

Assignatura: 4t i 5è cursos, optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctiques.

Llengua: castellà

Professor: Antonio Alegre Gorri

Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Temari

Al llarg del curs s'efectuarà, una anàlisi detallada de les doctrines *metafísiques* de Plató i d'Aristòtil, però en connexió amb d'altres doctrines platòniques i aristòteliques -física, ètica, política-, per definir quin és el concepte de ciència i de filosofia que Plató i Aristòtil posseïen. Cap pensador pot ser abordat fora del seu context, tant sociològic com cultural, per això s'abordarà el context de l'època de Plató i Aristòtil i la filosofia anterior. Es tindrà en compte especialment el primer Aristòtil i, sobretot, la *Metafísica*, que es llegirà i es comentarà a classe línia per línia, així com els textos metafísics de Plató. Al començament del curs es donarà una llarga bibliografia, però es treballaran especialment les *fonts i textos directes de Plató i d'Aristòtil*, i els dels altres autors a què es faci referència. Es pretén ensenyar a l'alumnat a confeccionar-se el treball de les fonts i textos directes.

Bibliografia bàsica

1. Fonts

ARISTÒTIL. *La metafísica*. Madrid: Gredos, 1982.
id. *Acerca del alma*. Madrid: Gredos, 1982
id. *Física*. Paris: Les Belles Lettres, 1965.

Així mateix, tots els *Diàlegs* de Plató. Edicions de Gredos, IEC, Bernat Metge, etc.

2. Bibliografia secundària:

ALEGRE, A. *Estudios sobre los presocráticos*. Barcelona: Anthropos, 1985.
id. *La sofística y Sócrates*. Barcelona: Montesinos, 1986
id. *Historia de la Filosofía Antigua*. Barcelona: Anthropos, 1988.

AUBENQUE, P. *El problema del ser en Aristóteles*. Barcelona: Taurus, 1983.
BERTI, E. *La filosofía del primo Aristotele*. Florència: Olschki, 1962.
JAEGER, W. *Aristóteles*. Mèxic: FCE, 1983.
REALE, G. *Il concetto di filosofia prima e l'unità della Metafisica di Aristotele*. Milà: Vita e pensiero, 1984.

Sistema d'avaluació

Examen escrit final.

Grècia i la Modernitat

CODI: 0009623

GRUP: A1

Assignatura: 4t i 5è cursos, optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctiques

Llengua: castellà

Professor: Felipe Martínez Marzoa

Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Temari

1. La interrogació filosòfica a l'edat moderna i com no es podria donar mai aquesta interrogació en els mateixos termes a Grècia. Què vol dir aleshores la constitutiva referència de la filosofia a Grècia com el "començament".

2. Grècia com l'altre essencial. Per què són imprescindibles els grecs. L'aporía de l'accés a allò grec. El camí a Grècia i a l'autocomprensió. En quina mesura va passar això a la història moderna i en quina mesura ha de ocórrer.

Bibliografia bàsica

ARISTÒTIL. *Física*.
id. *Metafísica*.
id. *Ètica Nicomaquea*.

HEGEL. *Fenomenologia de l'esperit*.

HÖLDERLIN. Textos molt dispersos, en particular les traduccions i comentaris de Sòfocles i Píndar.

KANT. *Les tres crítiques*, en particular la *Crítica del Juidici*.

PLATÓ. Qualsevol dels *Diàlegs*.

Sistema d'avaluació

Hi haurà, com a mínim, una prova final escrita; la possible inclusió d'altres procediments es farà de comú acord entre els estudiants i el professor.

La Teologia i la Cosmologia d'Aristòtil
i la seva Discussió
a la Baixa Edat Mitjana i al Renaixement

CODI: 0009634

GRUP: A1

Assignatura: 4t i 5è cursos, optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctiques
Llengua: castellà
Professor: Miguel Angel Granada
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Temari

1. Aristòtil: concepció de la divinitat i de la cosmologia (finitud, unitat, eternitat, estatus de la terra).
2. Principi de plenitud i *potentia Dei absoluta et ordinata*.
3. Cusano, Palingenio, Bruno: Déu, univers infinit i el problema de la mediació.

Bibliografia bàsica

- ARISTÒTIL. *Metafísica XII; De caelo I i II*. Cap. 12-13
- BLUMENBERG, H. *Aspekte der Epochenschwelle*.
- BRUNO. *Del infinito universo e mondi*.
- BURIDAN. *Quaestiones super libris IV De caelo et mundo*.
- COURTENAY, W.J. *Capacity and volition. A History of the distinction of absolute and ordained power*. Bergamo: 1990.
- CUSANO. *De Docta ignorantia*
- HISSETE, R. *Enquete sur les 219 articles condamnés à Paris le 7 mars 1227*. Lovaina: 1977.
- LOVEJOY, A.O. *La gran cadena del ser*. Barcelona: 1983.
- KOYRE, A. *Del mundo cerrado al universo infinito*. Madrid 1979.
- ORESEM. *Le livre du ciel et du monde*.
- PALINGENIO. *Zodiacus vitae (Piscis)*.

Sistema d'avaluació

Examen final escrit. S'atendrà la possibilitat de fer un treball personal de comú acord amb el professor, sobre alguna de les temàtiques del curs.

La Consciència Tràgica a la Cultura Moderna

CODI: 0009645

GRUP: B1

Assignatura: optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctiques
Llengua: català/castellà
Professor: Jaume Mascaró Pons (1a part)/José María Ortega Ortiz (2a part).
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Temari

1a PART: LA RAÓ DEL DESIG

1. Necessitat i desig.
2. Desig i llenguatge.
3. Desitjos i creences.
4. Racionalitat i/o racionalització del desig.

2a PART: EL DESIG DE LA RAÓ

1. L'enfonsament de la visió romàntica de la història:
a) Dispersió social; b) Dispersió de la raó.
2. La recerca de la unitat de la raó:
a) El neokantisme; b) L'historicisme; c) La sociologia del saber.
3. La impossibilitat de la raó:
a) L'Escola de Frankfurt; b) La postmodernitat.

Bibliografia bàsica

De la 1a part:

DARWIN, CH. *La expresión de las emociones en los animales y en el hombre*. Madrid: Alianza, 1984.

HUME, D. *Tratado de la naturaleza humana*. Madrid: Alianza, 1977.

id. *Disertación sobre las pasiones y otros ensayos morales*. Barcelona: Anthropos, 1990.

SARTRE, J.P. *Bosquejo de una teoría de las emociones*. Madrid: Alianza, 1973.

SCHELER, M. *Naturaleza y formas de la simpatía*. Buenos Aires: Losada:

De la 2a part:

HORKHEIMER, M. i ADORNO, T.W. *Dialéctica del iluminismo*. Buenos Aires: Sur

LÖWITZ, K. *De Hegel a Nietzsche*. Buenos Aires: Sudamericana, 1974.

MANNHEIM, K. *El problema de una sociología del saber*. Madrid: Tecnos, 1990.

ROSSI, M. *La génesis del materialismo histórico*. Madrid: Alberto Corazón, 1963.

ROSSI, P. *Lo storicismo tedesco contemporaneo*. Torino: Einaudi, 1979.

Sistema d'avaluació

Examen i/o treball final.

EL Nietzscheanisme Francès

CODI: 0009656

GRUP: A1 i B1

Assignatura: 4t i 5è cursos, optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctiques

Llengua: castellà

Professor: Miguel Morey Farré

Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Temari

L'objectiu del curs és presentar l'empremta de la filosofia de Nietzsche en el pensament francès contemporani, herència que constitueix una de les línies de força més gran d'importància. En aquest sentit, es pretén, partint de les premisses nietzscheanes, d'establir una via d'accés al problema nuclear al voltant del qual s'articula la reflexió dels autors següents: Georges Bataille, Maurice Blanchot, Pierre Klossowski, Gilles Deleuze, Michel Foucault i Jacques Derrida.

Bibliografia bàsica

Una selecció de les obres dels autors citats que es proposarà a principi de curs.

Sistema d'avaluació

Un comentari de text al final de curs.

Filosofia i Hermenèutica

CODI: 0009660

GRUP: B1

Assignatura: 4t i 5è cursos, optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques/1 pràctiques

Llengua: castellà

Professora: Carmen Revilla Guzmán

Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Temari

El curs serà, bàsicament, una introducció a la filosofia de Gadamer; per les seves característiques el temari s'estructura en dues parts:

1. Introducció històrica a l'hermenèutica gadameriana (amb particular atenció, en aquesta perspectiva, a autors com Dilthey, Hegel, Husserl, Heidegger, entre d'altres).

2. Comentari de nuclis teòrics rellevants: anàlisi de les nocions d'experiència, llenguatge, comprensió, tradició.

En les pràctiques es treballaran aquests temes:

- El concepte de *Wirkungsgeschichte*
- L'abast de l'experiència estètica
- El model hermenèutic de diàleg

Bibliografia bàsica

Per la complexitat de les dimensions i influències del text de Gadamer, la bibliografia introductòria pot ser molt diversa; a l'inici de curs només se'n proporcionarà una selecció sistematitzada. En tot cas, és imprescindible la lectura de:

GADAMER, H.G., *Verdad y método*. Salamanca: Sígueme.

Sistema d'avaluació

Examen Final.

Els comentaris al Liber de Causis

CODI: 0009671

GRUP: A1

Assignatura: optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques

Llengua: català

Professor: Francesc J. Fortuny Bonet

Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Temari

El *Liber de Causis* o *Liber bonitatis purae* o *De causis causarum* o *Aphorisme de essentia summa bonitatis* és un abreuament medieval dels *Elements de Teologia* de Proclo (s. V). Possiblement va aparèixer primer en àrab, potser escrit pel jueu espanyol Ibn Daud; va ser traduït al llatí a Toledo per Gerardus Cremonensis i el toledà Dominicus Gundisalvus, que el van atribuir a Aristòtil. Com a obra aristotèlica impactà en els pensadors del s. XII i va ser comentat al XIII per R. Bacon, Siger de Brabant, Albert Magne, Tomas d'Aquino, Gil de Roma, Adam de Bouchermeffort, ... Juntament amb el pseudo-aristotèlic *Theologia Aristotelis* i el *Fons Vitae* del jueu andalusí Ibn Gabirol (s. XI), el *Liber* manté viu el neoplatonisme sota la coloració aristotèlica superficial de la baixa edat mitja. Hipotèticament aquest platonisme força l'evolució suau de l'Escolàstica vers la subjectivitat moderna, passant pel nominalisme.

S'intentarà justificar la darrera hipòtesi amb una anàlisi acurat dels conceptes per mitjans informàtics treballant sobre el text llatí del *De Causis* i alguns comentaristes.

Es pressuposen coneixements suficients de llatí i d'informàtica i es treballarà com a equip d'investigació unitari. Les classes magistrals restaran reduïdes al mínim indispensable d'ambientació històrica i metodologia.

Bibliografia bàsica

Les fonts del treball es poden veure al *Diccionari de Filosofia* de J. Ferrater Mora. Es facilitarà el text llatí de les edicions crítiques en suport informàtic. I es farà un fitxer informàtic i un Butlletí crític de la bibliografia secundària com un dels apartats del treball col·lectiu de l'obra.

Sistema d'avaluació

L'aportació individual al treball d'equip constituirà la base d'avaluació.

La Lògica de la Descomposició

CODI: 0009682

GRUP: A1

Assignatura: 4t i 5è cursos, optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques/1 pràctiques
Llengua: castellà
Professor: Antonio Aguilera Pedrosa
Departament: Història de la Filosofia, Estètica i Filosofia de la Cultura

Temari

"Has d'escarmentar", "T'has de sotmetre a la marxa del món", així parla l'immoralista de la voluntat de poder, cap això condueix el moralisme dels principis. I així el món marxa cap un nou horror que no es compadeix ni dels individus, ja sigui l'individu aconsellat o el que aconsella, ni del mateix món, d'aquest bell planeta. És el vell tema de la *Teodicea*, de la justificació del mal, el nou tema postmodern del lliurament oportunista al poder com a inevitable. La teodicea o la submissió al poder prefereixen d'oblidar que allò que prenen com a inevitable només és un producte de l'entrallat històric que les accions humanes teixeixen laboriosament i les esquerdes de la qual tapen els vells teòlegs i els nous pseudopensadors. Potser hi hagué un temps en què foren necessaris terribles turments per dominar la natura exterior i interior, però pot haver arribat el temps en què són necessaris turments no tan terribles per tal d'evitar que aquest domini del món i dels individus acabi per esborrar-los de la terra, o acabi en unes illes de cruels imperis antics envoltats d'esclaus a l'aguait. En afinitat amb la teologia materialista, la lògica de la descomposició tracta de mobilitzar la gran filosofia per fer-se amb l'actualitat, sense confiar en la infalibilitat de la intuïció subjectiva o en el lliurament a mètodes o tècniques de pensament ja establerts; creu que en la màxima desesperació brollen forces que tenen l'aspecte malaltís de tot allò que neix i vol oferir-los el suport del pensament rigorós.

Bibliografia bàsica

ADORNO. *Actualidad de la Filosofía*. Barcelona: Paidós, 1991. Ed. a càrrec d'A. Aguilera. Especialment la introducció: "Lògica de la descomposició".

ADORNO. *Dialèctica negativa*. Madrid: Taurus, 1975. És necessari confrontar aquesta traducció amb l'original alemany: *Negative Dialektik*, Frankfurt: Suhrkamp, 1982.

BRUNKHORST. *Theodor W. Adorno. Dialektik der Moderne*. Munich: Piper, 1990.

THYEN. *Negative Dialektik und Ehrfarung*. Frankfurt: Suhrkamp, 1989.

Sistema d'avaluació

Dos treballs escrits: un sobre un aspecte de dialèctica negativa, que compleixi tots els requisits formals de presentació d'un treball científic; un altre de lliure sobre algun dels temes desenvolupats durant el curs. S'ha de considerar la possibilitat que un o potser els dos treballs s'exposin a classe.

Un examen final de la totalitat del curs.

Filosofia de la Ment

CODI: 0009693

GRUP: A1

Assignatura: 4t i 5è cursos, optativa, anual, hores setmanals: 3 teòriques
Llengua: castellà
Professor: Manuel García-Carpintero Sánchez-Miguel
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència

Temari

Filosofia de la ment és el rètol que recull, en la filosofia analítica, les discussions i propostes concernents a problemes que han estat tradicionalment al centre de l'interès filosòfic: la relació entre la ment i el cos; la consciència i l'autoconsciència; els continguts fenomènics o *dades sensibles*; la *intencionalitat* dels estats mentals, etc. Tant per causes externes -el floriment de les ciències cognitives-, com internes, durant els darrers vint anys filòsofs com Daniel Dennett, Jerry Ferry Fodor, Fred Dretske, David Lewis, Donald Davidson, Paul Churchland, Gareth Evans i d'altres han dut a terme aportacions molt importants en aquest camp que han contribuït molt a clarificar els problemes. L'objectiu d'aquest curs és presentar d'una manera sistemàtica les contribucions més importants i facilitar la lectura d'alguns textos bàsics. El curs tindrà un caràcter introductorí.

Bibliografia bàsica

BLOCK, NED. (ed.). *Readings in the Philosophy of Psychology I i II*. Harvard, U.P.

DAVIDSON, DONALD. *Essays on Actions and Events*. Oxford U.P.

DENNETT, DANIEL. *The intentional Stance*. MIT Press. (Traducció castellana, però molt deficient, a GEDISA)

DRETSKE, FRED. *Explaining Behavior*. MIT Press.

FODOR, JERRY. *El lenguaje del pensamiento*. Alianza.

LYCAN, WILLIAM. (ed.) *Mind and Cognition. A Reader*. Basil Blackwell.

Sistema d'avaluació

Treballs curts al llarg del curs i assaig final sobre un tema a concretar amb el professor abans del 15 de febrer.

Ordre i Equilibri a la Naturalesa

CODI: 0009704

GRUP: A1

Assignatura: 4t i 5è cursos, optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques/ 1 pràctiques
Llengua: català
Professor: Antonio Prevosti Monclus
Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

1. Textos clàssics sobre l'ordre a la naturalesa.
2. Els aspectes de l'ordre en sentit físic.
3. Estabilitat, regularitat i equilibri.
4. Discussió del dinamisme antiteleològic.
5. Acció i finalitat a la naturalesa.
6. El món com a unitat d'ordre d'Aristòtil a sant Tomàs.
7. Sentits i possibilitat del desequilibri i el desordre.
8. La intervenció tècnica en l'ordre natural: consideracions des de la filosofia de la natura.

Bibliografia bàsica

- BOFILL, J. *La escala de los seres*. Barcelona: 1950.
- HARTMANN, N. *Filosofia de la Naturaleza*. A: *Ontología IV y V*. Mèxic.
- MORIN, E. *La naturaleza de la naturaleza*.
- PLATÓ. *Timeo en Obras Completas VI*. Caracas: 1980.
- ST. AGUSTÍ, *De ordine*. A: *Obras I*, Madrid: BAC, 1946.
- ST. TOMÀS D'AQUINO. *Suma contra los gentiles*. Madrid, 1968.

Sistema d'avaluació

Exposició d'un tema a classe.
Participació en la discussió de les exposicions.
Prova final escrita.

El Teorema de Gödel

CODI: 0009715

GRUP: B1

Assignatura: 4t i 5e cursos, anual, hores setmanals: 2 teòriques
Llengua: castellà
Professor: Ignasi Jané Palau
Departament: Lògica, Història i Filosofia de la Ciència

Temari

L'objectiu del curs és presentar els resultats clàssics d'incompletesa i d'indecidibilitat: el teorema d'incompletesa de l'aritmètica de Gödel, el d'indefinibilitat de la veritat de Tarski i el d'indecidibilitat de la lògica de primer ordre de Church.

Per dur a terme aquest objectiu ens ocuparem, en primer lloc, dels conceptes d'axiomatització d'una disciplina matemàtica, de sistema formal i de computabilitat. Ens ocuparem també de les repercussions d'aquests resultats en la filosofia de les matemàtiques.

Bibliografia bàsica

- BOLOS;JEFFREY. *Computability and Logic*. Cambridge University Press, 1974.
- TARSKI;MOSTOWSKI;ROBINSON. *Undecidable Theories*. North Holland, 1953.

Sistema d'avaluació

Exercicis periòdics i exàmens quadrimestrals.

Ètica i Política de Maquiavel a Nietzsche .

CODI: 0009726

GRUP: B1

Assignatura: 4t i 5è cursos, optativa, anual, hores setmanals: 2 teòriques/1 pràctiques

Llengua: castellà

Professor: José María Bermudo Avila

Departament: Filosofia Teorètica i Pràctica

Temari

1. La racionalitat pràctica moderna: *El príncep* i *El Leviatan*.
2. La democràcia ètica spinoziana i el liberalisme lockea.
3. "L'esperit clàssic" de la il·lustració.
4. De la moralitat kantiana a l'eticitat hegeliana.
5. De la "mà amagada" al *welfare state*.
6. El lloc de l'ètica a la teoria marxista.
7. De la "moral del camell" a la "moral del camaleó".

Bibliografia bàsica

BAXNER, F.L. *Modern European Thought*. Londres: Macmillan, 1977.

EBFSTEIN, N. *Great Political Thinkers*. Nova York: Holt Rinehart Winston, 1969.

MACINTYRE, A. *Hà de la ètica*. Buenos Aires: Paidós, 1970.

SABINE, G. *Hà de la Teoria política*. Madrid: FCE., 1987.

TOUCHARD, J. *Hà de les idees polítiques*. Madrid: Tecnos, 1969.

Sistema d'avaluació

Examen final.